

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΡΟΜΗ
Προσληρωτά

Εν Ελλάδι... 10
Εν τῇ Ἀλλοδαπῇ... 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΠΟΔΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΣ

Εν τῇ Μουσῇ... 6

Καὶ τὸν φύλλον τιμῆς
ἀπὸ τῶν 20¢

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ἡμερολόγιον (ἐκκλησία, ἱστορία)
- Ἐνθ' ἵπταται τὰ ὑπουργεῖα ὑπο Χ. ΑΝΝΙΝΟΥ.
- Ἔργα καὶ ἡμέραι ὑπο Α. Γρ. Κ.
- Ἑβδομάς.
- Βιβλιογραφία.
- Ἡ Ἀφελὴς ἠρωδιότοια τῆς Henry Gréville μετὰφράσις.
- Ἀνακοίνωσις περὶ τῶν συγχρόνων γλωσσικῶν σπουδῶν ὑπο Γ. Ν. ΚΑΤΖΙΑΚΗ.
- Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά.
- Παρεκβάσεις, ὑπο Γ. Μ. Α.
- Ἡ μετεδωρισία μου (διήγημα) ὑπο Ν. Γ. ΣΤΑΜΑΤΑΟΥ.
- Ἀπαντήσεις ἀνευ ἐρωτήσεων.
- Πνευματικαὶ ἀσκήσεις.— Ἀλληλογραφία.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

(10 Μαρτίου).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ Μαρίας τῆς Αἰγυπτιαῆς ἰδὲ τόμου Α' (ἀρ. 5) καὶ Κοδράτου Μάρτυρος.

[Οὗτος κατήχρητο ἐκ Κορίνθου, ὅπου φαίνεται ὅτι τὸ 252 μετὰ τὸν αὐτῷ Ἀνίκτου Παύλου, Διονυσίου, Κυπριανοῦ καὶ Κρησκόντος ἐμαρτύρησαν τρηθέντες τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων Δεκίου καὶ Οὐαλερίου, Τάσωνος ἡγεμονεύοντος τῆς Ἑλλάδος].

ΙΣΤΟΡΙΑ. 1824. Ὁ Παλαιὸν Πατρίων Γερμανός μεταβαίνει εἰς τὴν Μόνην τῆς Ἁγίας Λαύρας.

ΕΝΘ' ἸΠΠΤΟΥΣΙ ΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ.....

Ὅλα πίπτουσιν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, αἱ πόλεις, τὰ βασίλεια, αἱ ἀδικαστεῖαι, τὰ χρεώγραφα, τὰ εὐκτα, καὶ οἱ διαβάται οἱ ἔχοντες τὴν ἀτυχίαν νὰ διέρχωνται νύκτωρ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου τὰ χάσματα ὑφίστανται ἀκόμη καὶ περιμένουσι θύματα ὅπως εἰς τὴν Ρώμην κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κουρτίου. Ἄν πιστεύσωμεν μάλιστα εἰς τὰς ἱερὰς προφητείας καὶ δὲν πιστεύσωμεν εἰς τὰ πορίσματα τῆς ἀστρονομίας καὶ αὐτοὶ οἱ ἀστέρες θὰ πέσωσιν ἀσπασόμενοι ἀπὸ τὸ κυανῶν τοῦ οὐρανοῦ στέγασμα, ὡς ἦλοι φθαρέντες ἐκ τῆς σκωρίας.

Τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς πτώσεως δὲν ἐξαιροῦνται οὐδὲ αὐτὰ τὰ ὑπουργεῖα. Δι' αὐτὰ μάλιστα ἡ πτώσις κατήνησε κυριολεκτικὰ καὶ πολλὰκις ἐν ὄρφνῳ νύκτος τὸν θουχὸν τῶν Ἀθηνῶν αἰθέρα ἐτάραξεν ἡ βῆξις λακκὰ τῶν μικρῶν πωλητῶν τῶν ἐφημερίδων συνδύουσα τὰς ἀυτὰντας λέξεις πῶσις καὶ ὑπουργεῖα, αἵτινες ἐπέδωκον εὐχερῆτως ἢ δυσχερῆτως ἐπὶ τοῦ ὕπνου τῶν κατακεκλιμένων.

Τὸ φαινόμενον τῆς πτώσεως τῶν ὑπουργείων ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξεν ἐκ τῶν συνηθεσιῶν, ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη.

Τὸ ἔδαφος ἐσαλεύετο ἀκαταπαύτως ὑπὸ τὰ ὑπουργικὰ ἐδάδια καὶ οἱ μετὰ κόπου ἀνερχόμενοι εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐκρημνίζοντο ἀλληλοδιαδόχως, ὡς ἐν ταῖς πανηγύρεσιν οἱ ἀθληταὶ οἱ ἀναρριχώμενοι ἐπὶ ἰσοῦ διαλίπους ἀθλητῆται, οἱ ματαίως ἀποπειρώμενοι νὰ φθάσωσι μέχρι τῆς κορυφῆς, ὅπου ἀνήρτηται τὸ γέρας. Πρόχειροί τινες στατιστικαὶ πληροφορίαι δύνανται περὶ τούτου εὐγλώττως νὰ μαρτυρήσωσιν.

Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος ἦτο ἀπὸ τῆς ἐνδοξου ἡμέρας τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1843 μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1862 ἦλθον εἰς τὰ πράγματα ὑπουργεῖα ἐν ὄλῳ ἑνδεκά. Ἡ σειρά αὐτῶν ἀρχεται ἀπὸ τοῦ συστάτος τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν τῆς 3 Σεπτεμβρίου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀνδρέου Μεταξᾶ, συνυπουργούντων τοῦ Λόντου καὶ τοῦ Κανάρη, βραδύτερον δὲ μετεχόντων διὰ ψήφου ὀριστικῆς εἰς τὰ ὑπουργικὰ συμβούλια καὶ τῶν Μαυροκοράτου καὶ Κωλέττη, λήγει δὲ εἰς τὸ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Γενναίου Κολοκοτρῶνη τελευταῖον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ὀθωνος ὑπουργεῖον, ἐπονομασθὲν ὑπουργεῖον τοῦ αἵματος. Ἐνθ' ἀπὸ τῆς μεταπολιτευσέως καὶ ἀντεῦθεν ἐσχηματίσθησαν μέχρι σήμερον ὑπουργεῖα ἐν ὄλῳ τεσσαράκοντα τρεῖς! Ὅστε κατὰ τὴν πρώτην περίοδον ἀποτελουμένην ἐξ ἑτῶν 19 ἡ διάρκεια ἐκάστου τῶν ὑπουργείων ἦτο κατὰ μέσον ὄρον εἴκοσι μηνῶν καὶ ἡμίσεος· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ἀποτελουμένην ἐξ ἑτῶν εἰκοσιδύο καὶ ἡμίσεος ὁ μέσος ὄρος ὅρος τῆς διαρκείας ἐκάστου ὑπουργεῖου ἦτο μηνῶν ἑξί! Τὸ πόρισμα τοῦτο σημεῖον ἀσφαλέςτατον καὶ ἀπίδειξις τραγῆ περὶ τῆς ἐπικρατησάσης κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν βίου μανιώδους ἀρχαλιπασίας· ὀφείλουσι νὰ μελετήσωσιν οἱ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν εξέτασιν τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς παγίωσης τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ.

Ἄς ἐμεινώμεν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν ξηρὰν ἀναγραφὴν τῶν ἀριθμῶν, ἀφοῦ αὐτοὶ διὰ τῶν συνδυασμῶν καὶ τῶν παραβολῶν καὶ θυμηδίαν παρέχουσιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας καὶ διδάγματα εἰς τοὺς περὶ τῶν κοινῶν ἐνδιεφερομένους. Εἰπομεν ὅτι ἡ διάρκεια τῶν ὑπουργείων κατὰ τὴν πρώτην περίοδον ἦτο εἰκοσιμηνῶς καὶ πλέον κατὰ μέσον ὄρον, δὲν ἐπὶ τῷ ὅλῳ ἐκ τούτου ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἐβλεπετο ὑπουργεῖον κατὰ πᾶσαν διέταξιν ἡμετέρας. Τὰ ὑπουργεῖα τότε ἦσαν βιώσιμα· οἱ τοῦ καιροῦ ἐκείνου πολιτευόμενοι, ὧν οἱ πλεῖστοι εἶχον λαμπρῶν τὸ ὄνομα τῶν δι' εὐκλειᾶν κατὰ πᾶν ἀγῶνα κατορθωμάτων ἐκείνην τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς φιλοπατρίας καὶ τὰ μέγα πρᾶτῆρμα τῆς ὑπο-

μονῆς. Ἀφοῦ εἶχον παλαίσει ἐπὶ ὀλοκλήρᾳ ἔτη μετ' ὑπερανθρώπων στερησῶν ὅπως καταστάσιν ἐλευθεροί, ἐφρόνουσι ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑπομείνωσιν ἀγωνίζεσθαι δύο καὶ τρεῖς καὶ πλείονα ἔτη διὰ νὰ γένωσκιν ὑπουργοί, χωρὶς νὰ κατῆλθον εἰς κοινὰ κινήματα οργῆς καὶ πείσματος. Τὰ ὑπουργεῖα συνεκράτουσι καὶ τοῦ ἡγεμόνος ἢ μερίμνα καὶ ἡ εὐστάθεια τῶν ὁπαδῶν αὐτῶν καὶ τῶν πολιτευομένων ἐν γένει ἢ φιλοπατρία, οἵτινες δὲον ἦτο δυνάτων ἐθυσίαζον τὴν φιλοδοξίαν αὐτῶν ἀπέταντι τοῦ κοινῷ καλοῦ. Διὰ τοῦτο καίτοι ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις διετέλει τότε ἐνεκα τῶν περιστάσεων εἰς οὐκ εὖ σημεῖον παρακμῆς καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἡγωνίστο ἐμμανῶς ὅπως καταστήρη τὸ κράτος ὑποχείριον καὶ ἐρωμιῶν δοκῶν διπλωματικῶν σκοπῶν ἐδημιουργοῦτο δὲ σκανδαλωδῶς φανταί ξένα συμφέροντα ἐξυπηρετοῦσαι καὶ λυσσώδως πρὸς ἀλλήλας παλαίμασαι, οὐχ ἦσαν αἱ ὑπουργικαὶ κρίσεις ἦσαν ἀπάνικαι καὶ μόνον ἐκτακτα καὶ σοβαρὰ γεγονότα ἠδύνατο νὰ τὰς προκαλῶσιν. Οὕτω μόνον κατὰ τὰ ἔτη 1844 καὶ 1848 ἐσχηματίσθησαν δύο ὑπουργεῖα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Τὸ μάλιστα βραχύδιον ὄλων τῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ὑπουργείων ἦτο τὸ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μαυροκοράτου συστάμεν κατὰ τὴν 30 Μαρτίου 1844 διαρκέσαν μῆνας τεσσαρὰς καὶ ἡμέρας εἰς ἑπτὰ. Ὑπῆρξαν ὁμοῦ δύο ὑπουργεῖα διαρκέσαντα ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον, ταῦτα δὲ ἦσαν τὸ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Κωλέττη σχηματισθὲν κατὰ τὴν 6 Δεκεμβρίου 1844, ὅπερ ὑπόσταν ἀρκετὰς μεταβολὰς διήρκεσε μέχρι τῆς 7 Μαρτίου 1848, κατέστη ἔτη τρεῖς καὶ μῆνας ἑπτὰ καὶ ὅπερ θὰ διήρκει ἐπὶ πλέον ἂν δὲν ἐπαρχετο κατὰ τὴν 5 Σεπτεμβρίου 1847 ὁ θάνατος τοῦ Κωλέττη καὶ τὸ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Α. Κριεῖτη σχηματισθὲν τὴν 12 Δεκεμβρίου 1849, ὅπερ ἐπίσης ἀποβαλόντινα τῶν μελῶν του καὶ ἀποκτῆσαν νέα διήρκεσεν ἔτη τέσσαρα καὶ μῆνας πέντε, καὶ τοῦτο ἦτο τὸ μακροβιώτατον πρᾶτον τῶν ἐν Ἑλλάδι γενομένων ὑπουργείων.

Ἐλθόμεν νῦν καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν περίοδον. Ἡ φιλαρμία ἀναπτύσσεται τρομακτικῶς. Ἡ νεωτέρη γενεὰ τῶν πολιτευομένων ἀπὸ τὸ κράτος τοῦ φιλογοῦ πρᾶτου τῆς Ὀσμανιστικῆς ἐπαναστάσεως διατελοῦσα, νευροπαθῆς, ἀνήσυχος, ἀγρομένη ὑπὸ ἀκατασχάτου ὄψης τῆς ἀρχῆς, ὄφθαλμοῦ ἀλογιστικῆς ἀγαρῆται καὶ δημιουργεῖ χωρὶς νὰ παρασῆ περὶ τοῦ μέλλοντος. Συναρμολογεῖται συμμαχία τρομακτικῆς ἀναρρηγῆται συνδυασμοὶ ἀλλοτρίοι. Παλαίουσιν ἄλλοι κατ' ἑτοῖς καὶ εἰς καθ' ἑαυτῶν, ἂν δὲ τις μένη σθετέρος, μένει διότι τὰς

φει τον ιδιοτελή σκοπόν του να καρπωθή αυτός τας ἐξ τῆς πάλης ὠφελείας, ὡς ἡ ἀλόγητος ἢ ἀσπάζουσα τὸ θῆραμα διὰ τὴν κατοχὴν τοῦ ὁποίου λυσσώδως παλαίουσιν ἡ ἀρκτος καὶ ὁ λέων. Τὸ ἐξαγομῶμενον τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ νοθεύεται ἡ χεὶρ τῆς ἐξουσίας ἐκτείνεται βέβηλος μέχρι τοῦ ἀκασινοῦ πωθιμένου τῆς ἀλλοτρίως μετακινήσεως καὶ ἀναθεώσεως ἀκατόνομαστον ἐνίοτε. Αἱ βουλαι εἶνε πλάσματα μάλλον τῶν ἀκτινιδῶν τῶν ὄπλων τῶν χωροφυλάκων παρὰ τῶν χειρῶν τῶν ἐκλογέων. Βουλαι τοιαῦται ἐν ἀμαρτίαις συλλαμβανόμεναι ἔξω ἐπὶ βραχὺ, καταδικασμέναι εἰς θάνατον βίαιον ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς βίαιας γενετῆς τῶν. Ἄν τις αὐτῶν ὑπὸ περιστάσεως σχετικῆς ἐντιμοτέρας ἐγεννάτο, ἐξ ἡ χρόνον ὀλίγον τι περισσώτερον, ἐφ' ὅσον ὁ συνδυασμὸς τῶν ἀριθμητικῶν αὐτῆς στοιχείων ἐπέτρεπε τὴν διάρκειαν τῆς ὑπαρξέως τῶν. Ἄλλα τὰ πολυάριθμα κόμματα κατέτεμον τὴν βουλήν εἰς μικροσκοπικὰς ομάδας, ὡς αἱ ἀριθμητικαὶ δυνάμεις ἦσαν ἰσόπολοι περίπου. Αἱ ομάδες αὐτὰς συνετάσσοντο ἢ διηροῦντο εἰς ἀντίπαλα στρατόπεδα, ἀλλὰ καὶ τῆς συμμαχίας καὶ τῆς διασπάρσεως αἱ ἀφορμαὶ καὶ οἱ ὄροι σπανίως ἦσαν ἠθικαὶ καὶ ἀμεμπτοί, συχνότερον δὲ ἐπονεΐδιστοί. Ἐπειδὴ δὲ αἱ πλειονοψηφίαι ἦσαν τότε ἐλάχισται ἢ δὲ πολιτικῆ ἐπιχειρήσεως προβλητικῆς, τὸ ἔλαμα ἢ ἡ μεταστάσις, ὅπως πεινθίμως ἀπεκλήθη βραδύτητα, μερικῶν ἀπὸ τῆς μίαις εἰς τὴν ἄλλην πτέρυγα, ἐπέφερε τὴν πτώσιν τοῦ ὑπουργείου, καὶ τὴν ἀνάρρησιν νέου διατελοῦντος ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἀναλλοιώτους συνθήκας ὑπαρξέως. Τοιοῦτοτρόπος τὰ ὑπουργεῖα, ὅπως τὰ ἐκ πρῶτον ὁμοίου ἀνεγειρόμενα παιδιας χάριν ἐπὶ τῆς τραπέζης κατασκευάσματα, κατέπιπτον ἄμα τῆ ἐλαχίστη κλίσει, ἄμα τῆ ἐλαχίστῳ κλονισμῷ, ἄμα τῆ χαλαρώσει τοῦ ἐλαχίστου ἄρμου καὶ ἀποσυνετίθεντο, ὁ δὲ ὀπισθὸς δὲ τῆς πτώσεως ἀπῆγγε συχνότατα ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ἐξεγείραντα λαλιανόμους καὶ σκώμματα. Τὸ βραχυθίον τῶν Ἑλληνικῶν ὑπουργείων κατέστησε τὸσον παρομοιωδές, ὥστε πᾶς σύγγραφός εὐσυνείδητος ἠδύνατο νὰ ποιῆται εὐστόχωτερον χρῆσιν τῆς παραβολῆς ταύτης τῆς ἀναγνώσεως εἰς τὸν σύγχρονον βίον, προκειμένου περὶ ματαιότητος τῶν ἐπιγείων, παρὰ τῶν γεγηρακιῶν ἐκείνων τοῦ χάρτου τοῦ Δαυὶδ, τῶν φύλλων τοῦ Ὀμήρου, καὶ τοῦ ῥόδου τοῦ Μελέρβι.

Ἐκ τῶν μετὰ τὴν μεταπολιτικῶν σχηματισθέντων 42 ὑπουργείων πάντων μακροβιωτάτων ἐγένετο τὸ νῦν κυβερνῶν καὶ συμπληρώσαν κατ' αὐτὰς τὸ τρίτον τῆς ἡλικίας τοῦ ἔτους. Ἐκτὸς τούτου ὑπουργεῖα σχετικῶς μακροβία ὑπῆρξαν τὸ ὑπὸ τὸν Ζαχάρην σχηματισθέν τὴν 25 Ἰανουαρίου 1869 διαρκέσαν ἐν και ἡμῶν ἔτος, τὸ ὑπὸ τὸν Δεληγεώργην τὴν 8 Ἰουλίου 1872 διαρκέσαν μῆνας 19, καὶ τὰ δύο τελευταῖα ὑπὸ τὸν Κουμουνδούρου σχηματισθέντα κατὰ τὸ 1878 καὶ 1880, ὡν ἐκείτερον ἔλησε μῆνας 17. Ἄλλ' ἀπέναντι τῶν Μαθουσαλῶν τούτων ἄς παραθέσωμεν

τῶρα καὶ τὴν ἐλευθερὴν σειράν τῶν ὑπουργείων ἐκείνων, ὡς ἡ διάρκειά ἠδύνατο νὰ παραβληθῆ ἢ πρὸς τὴν τῶν μυθικῶν παρὰ τὸν Ἰβάνιν ἐντόμων. Τὸ λαοσωτήριον ἔτος 1863 εἶδεν ἀνεγειρόμενα καὶ κρημιζόμενα ἐξ ὑπουργεῖα τὸ 1864 τρία, τὸ 1865 ἕξ, τὸ 1866 τρία, τὰ 1867, 1868 καὶ 1869 ἡτύωσαν νὰ ἰδῶσιν ἀνὰ ἕν καὶ μόνον, τὸ 1870 δύο, τὸ 1871 δύο, τὸ 1872 ἕν, τὸ 1874 ἕν, τὸ 1875 δύο, τὸ 1876 δύο, τὸ 1877 τρία, τὸ 1878 τρία τὸ 1880 δύο τὸ 1882 ἕν. Ἐν τῶν ὑπουργείων τοῦ 1863 τὸ σχηματισθὲν κατὰ τὴν 8 Φεβρουαρίου ὑπὸ τὸν Α. Χ. Λόντον διήρκεσαν ἡμέρας πέντε. Τὰ διαδεχθέντα αὐτὸ τρία ὑπουργεῖα διήρκεσαν οὐχὶ πλέον τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμισίος μηνὸς ἕκαστον. Τὸ ὑπὸ τὸν Κανάρην σχηματισθὲν τὴν 5 Μαρτίου 1864 διήρκεσαν ἡμέρας τεσσαράκοντα δύο, τὸ ὑπὸ τὸν Δεληγεώργην, πρώτην φορὰν χριόμενον πρωθυπουργόν, σχηματισθὲν τὴν 20 Ὀκτωβρίου 1865 διήρκεσαν ἡμέρας δεκατέσσαρας, τὸ διαδεχθὲν αὐτὸ ὑπουργεῖον Βουλγαρη σχηματισθὲν τὴν 3 Νοεμβρίου ἰδίου ἔτους διήρκεσαν ἡμέρας τρεῖς, καὶ τὸ μετ' αὐτὸ ὑπουργεῖον Κουμουνδούρου ἡμέρας ἑπτὰ! Τὴν 13 Νοεμβρίου πάλιν ἐπανήλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν ὁ Δεληγεώργης, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον ἔπερ ἐσχημάτισεν ἐκ νέου διήρκεσαν ἡμέρας δεκαπέντε. Το ὑπουργεῖον Μωραϊτίνην σχηματισθὲν τὴν 20 Δεκεμβρίου 1867 διήρκεσαν ἡμέρας τριάκοντα ἕξ. Τὸ ὑπὸ τὸν Ζαχάρην σχηματισθὲν τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1871 διήρκεσαν ὀλιγώτερον τῶν δύο μηνῶν. Τὸ ὑπουργεῖον Δεληγεώργη τῆς 26 Νοεμβρίου 1876 διήρκεσαν ἡμέρας πέντε. Τὸ πρὸ τῆς Οἰκουμένης ὑπουργεῖον Κουμουνδούρου σχηματισθὲν τὴν 19 Μαΐου 1877 διήρκεσαν ἡμέρας ἑπτὰ. Τέλος τὸ ὑπουργεῖον Τρικούπη τὸ σχηματισθὲν τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1878 διήρκεσαν ἡμέρας πέντε.

Δὲν ἦσαν ὑπουργεῖα ἐκείνα ἦσαν φάσματα διερχόμενα ὀπισθεν τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμίχλης ἐν χειρὶ φέροντα τὴν μεγάλην σφραγίδα τοῦ Κράτους, ὡς αἱ σκιαὶ ἐκείναι τῶν βασιλέων, ἄς ἐβλεπεν ὁ Μάκθεθ παρελαυνούσας τῆ ἐπιπέσει τῶν μαγισσῶν. Ἐπαρχίαί τινες ἀπόκεντροι γερούμεναι ἀκόμη τότε τοῦ κυβερνητικῆς τῆς τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας ἐμάνθανον μετὰ πολλὰς ἡμέρας τὴν ἀνάρρησιν καὶ τὴν πτώσιν δύο καὶ τριῶν ὁμοῦ ὑπουργείων. Ἰταλλοὶ διοριζόμενοι εἰς πόλεις ἐπαρχίαν ἀποκέντροις καὶ ἐκκίνησαντες διὰ τὰ μεταβάσειν εἰς τὴν θέσιν των, ἔσταματῶν καθ' ὅδον καὶ ἐπανήρχοντο εἰς τὴν πρωτεύουσαν, μανθάνοντες αἰφνης τὴν πτώσιν τοῦ διορισθέντος αὐτοῦ ὑπουργείου. Οἱ Ἰταλιταὶ ἠγγύοντες τίνες ἦσαν οἱ κυβερνῶντες κράτος των, ἀβέβαιοι περὶ τῆς ἐπιούσης. Εἰς τὰ σκοτεινὰ καὶ κωνιοροτώδη γραφεῖα ἐνθα ζῆ βίον μαρμαρωδῆ ἢ περιφρονημένη τῶν ὑπαλλήλων ἀδελφότης, ἐβασίλευε φόβος διπνετικῆς, προσδοκία καὶ συγκίνισις. Ἰπουργοὶ πεπτακότες παρηγγέλλον εἰς τοὺς τμηματάρχας ἐπιτακτικῶς νὰ διεκπεραιώσωσι τὴν δεινὰ ἢ τὴν δεινὰ ὑπόθεσιν κατὰ τὰς ὁδηγίας, ἄς

διεβίβαζον αὐτοῖς, βέβαιοι ὅτι θὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἀρχὴν μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ οἱ τάλαντοιοὶ ὑπαλλήλοὶ κατελαίβωντο ὑπὸ δεινῆς ἀνηχανίας ἀγνωσύντες εἰς τινὰς νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τοὺς παλαιούς ἢ εἰς τοὺς νέους δεσπότας. Κατὰ τὴν ἀνάρρησιν ἐνὸς τῶν τελευταίων ἐφημέρων ὑπουργείων συνέβη τὸ ἐξῆς κομικόν, ἀλλὰ χαρακτηριστικώτατον ἐπεισόδιον. Οἱ πρῶτον ὑπουργοὶ εἶχον μεταβῆ εἰς τὰ Ἀνάκτορα διὰ τῶν ὑπουργικῶν ἀμαξῶν, αὐτοὶ δὲ μετέβησαν καὶ οἱ νέοι ὑπουργοὶ διὰ τὸ ὄρισθῶσιν. Οἱ ἀμαξηλάται, ἄνθρωποι ἀπλοικοὶ ἠκιστα ἐντριβεῖς εἰς τὰς μεταπτώσεις τῆς πολιτικῆς, ἐβρέθησαν εἰς περίπλοκον θέσιν ὅτε εἶδον νὰ κατέλθωσιν ἐκ τῶν Ἀνακτόρων ὁμοῦ οἱ παλαιοὶ καὶ οἱ νέοι ὑπουργοὶ, ἀγνωσύντες τίνες ἐξ αὐτῶν ὄφειλον νὰ παραλάβωσιν. Ἐπὶ τέλους ὁμοῦ ὡς ἐκ κοινῆς ἐμπνεύσεως ἀπεφασίσαν καὶ παρέλαβον τοὺς παλαιούς, ἀγνωστον ἂν ἐκ προτιμῆσεως ἢ ἐκ προνοίας ἰδιοτελοῦς καὶ ἀφῆκαν τοὺς νεωστί χρισθέντας νὰ σῶρωσι τὸ ἀξίωμα των περὶ διὰ τοῦ κοινοῦ τῶν ὄδων.

Ἐγράφη ἀστεϊσμοῦ χάριν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς τελευταίας ὑπουργικῆς κρίσεως ὅτι τὰ νήπια ἀποροῦντα ἠρώτων τὰς ἐαυτῶν ἡμέρας τραυλιζόντα διατὶ ἔπασε τὸ ὑπουργεῖον. Τῆν ἀφελῆ ταύτην ἐρώτησιν ἠδύνατο νὰ ἀπευθύνωσι καὶ ὄρμιοι τὴν ἡλικίαν ἄνδρες, ἀπειροὶ τῶν νοσηρίων τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατοῦντος κοινοβουλευτικῆς συστήματος, χωρὶς νὰ τύχωσιν ἀπαντήσεως σαφετέρας ἐκείνων, ἄς δι' ἀποφυγὴν ἐδίδον αἱ μητέρες εἰς τοὺς πρωίμους πολιτικομανεῖς. Ἡ διὰ μακρῶν ἐξηγήσει τοῦ φαινομένου διαφεύγει τὸν σκοπόν καὶ τὰ ὄρια τοῦ παρόντος ἀρθρου. Οἱ ἀναγνώσταί ἄς ἀρκεσθῶσιν εἰς τὰ ὀλίγα, ἄτινα κατὰ τὴν διαίρεσιν τῶν δύο ἱστορικῶν περιόδων προηγουμένως παρεθέσαμεν. Ἄς προσθέσωμεν, ἂν θέλωσι, καὶ τὸ ἐξῆς ἀξιωματικῶν τοῦ ὁποίου τὸν ὀρθότητα εἰσκαίετης καὶ ἐπέκεινα πολιτικῆς βίαις ἐπεβεβαίωσε πληρέστατα: Ὅτε εἰς τὴν ἰδέαν καὶ τὴν ἀρχὴν ὑποκαθίσταται τὸ ἀτομον, ὅτε τὸ κοινοβούλιον δὲν εἶνε ἀρχῶν εὐδιακρίτων καὶ προγραμμάτων ὀρισμένων παλαιόστρα, ἀλλ' ἀπλοῦς ἡμοῦ φαινομένης, τότε αἱ κυβερνήσεις δὲν στηρίζονται κατ' ἀκολουθίαν ἐπὶ τῶν εὐρών καὶ στίβων νῶτων τοῦ Ἀτλαντος τῆς κοινῆς γνώμης, ἀλλ' ἀκροβατοῦσιν ἐπὶ προσκαίρου κατασκευάσματος, ἐπὶ συμπλέγματος ἀσπίδων ἀπολέμων μὲν ἀλλ' ἐπίσης ἀπλήστων καὶ καλιμβούλων Πραιτωριανῶν, ὡν τὴν ομάδα διασπᾷ ἡ ἐλαχίστη ἀνωμαλία συνσπιφάουσα οἰκτράν, καταγώδη πτώσιν.

Πόσον δ' ἐζημιώθη ἡ Ἑλλὰς ἐκ τῆς ἐλαττώσεως κυβερνήσεως ἰσχυρῆς καὶ παγίας ἀπεδείχθη κατὰ τὴν τελευταίαν περιόδον τῶν σοβαρῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ γεγονότων, ὡν ὁ ἐπίλογος διαδραματίζεται ἀκόμη ὑποκώπως εἰς ἀτυχετὴς ἑλληνικὰς χώρας. Ἐσημάνθη ἐπανειλημμένως ἡ ὥρα τῆς ἐλευσεως τοῦ νυμφίου καὶ ἡ μωρὰ παρθένος δὲν εἶχεν ἐτοιμὴν τὴν λαμπάδα νὰ ἀράμῃ πρὸς ἐπάντησιν αὐτοῦ. Το κράτος ἐπὶ δύο

δεκαετηρίδας ἔμεινε χάος ἀμορφον καὶ ἀκατασκευαστον καὶ ἐπὶ τῆς ἀβύσσου ταύτης ἐπλανᾶτο τὸ πνεῦμα τῆς ἀναρχίας. Θεομοὶ ἀναγκασιότατοι, μεταρρυθμίσεις σαστικαὶ, ἐβραδύνων νὰ ἐπέλθωσι καὶ νὰ ἐφαρμοσθῶσιν. Εἶχεν ἀνάγκη τὸν ὄρωσεως καὶ διαίτης ὁ ὀργανισμὸς ἡμῶν καὶ ἀπειναντίας ἀπέθη ἐπὶ μακρὰ ἔτη εἰς τὴν διηνεκή συγκίνισιν καὶ ταραχὴν, εἰς τὴν φονικὴν ἐξάψιν τῆς ἀγρίας κομματικῆς διαπάλης. Ἐβασίλευε παντοῦ ἀπορία, ἀμφιβολία, ἀβεβαιότης. Ὅτι ἐδημιούργη μετὰ κόπου ἢ σῆμερον, κατέστρεψε διὰ μίαν ῥιπίτη ἢ αὐριον. Εὐθὺς ὡς ἐπιπτε τὸ ἐν ὑπουργεῖον, ἠκούετο θρήνος ἐν Παρισ καὶ ἡ Ραχὴλ ὑπαλληλία ἐβρήνει τὰς πύσεις τῶν ἀπειραριθμῶν τέκνων τῆς, ἄς ἐξέδιδον καὶ ἀπέστελλον κατὰ στίβας εἰς πᾶσαν γωνίαν τῶν ἐπαρχίαν οἱ νέοι Ἡρώδια πορηθαι τῆς ἀρχῆς. Τὰ σμήνη δὲ τῶν παυσανῶν, ἄτινα ἐκάστοτε παρῆσαν ἢ θύελλα τῆς πολιτικῆς καὶ ἐστροβίλιζεν, ὡς τὰς ἀμαρτωλὰς ψυχὰς ἡ ὑποχθόνιος λατλαφ ἐν τῇ Κολάσει τοῦ Δάστυ, δὲν ἐπεδίοντο εἰς ἄλλα βιοποικτικὰ ἐπαγγέλματα, ἀλλὰ, βέβαια ὄντα περὶ τῆς προσεχοῦς μετατροπῆς, ἐνεκαρτέρουν λιμώττοντα καὶ ἀναμένοντα τὴν νέαν παλίσροιαν, ἥτις θὰ ὠδήγει αὐτοὺς πάλιν εἰς τὰ δημόσια γραφεῖα, διὰ νὰ κορῆσωσι τὴν πεινᾶν των. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας διετέλει ἀδρανῆς καὶ ἀσύντακτος αἰεῖποτε ἡ δημοσία ὑπηρεσία. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν δὲ διηνεκή σύγχυσιν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς σχεδίων ἀλληλοσυγκρουομένων ἐμορφούντο αἱ κατὰ ἕτην καὶ ἡλασσάν δυνάμεις τοῦ ἔθνους, ἐνῶ ταύτοχρόνως ἡ κοινωνία ἐζήντηε τὰ πλεῖστα τῶν ζωτικῶν στοιχείων αὐτῆς, ἀτροφοῦντα καὶ νεκρούμενα ἐξ αἰτίας τῆς ἄγνοου πολιτικῆς πάλης καὶ τοῦ ὀλεθρίου ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων σιτημοῦ. Διὰ τὰς καθ' ἐκάστην ἀναφορὰς δυσχερεῖς ἀνάγκας συναμολογοῦντο ἀπερισκέπτως δάνεια ἐπὶ δανείων καὶ τὸ δημόσιον χρέος ἐξωγούτο ὀσημερῶν ὡς ἐβραμμένη περισκελὶς ἐπαίτου δι' ἀλλεπαλλήλων ἐπιραμμάτων. Ὁμοίωζεν ἐν γένει τὸ ἑλληνικὸν κράτος ὡς κτίριον πεπαλαιωμένον χρῆζον ἐκ θεμελιῶν ἀνακαίνισεως, εἰς τὸ ὅποιον οἱ καταλύοντες κυβερνήται, γινώσκοντες ἐκ τῶν προτέρων τὸ ὀλιγοχρόνιον τῆς ἐαυτῶν διαμανθῆς ἢ ἡμέλου παντελῶς νὰ ἐνεργήσωσιν οἰανδῆποτε ἐπισκευήν, ἢ ἐπέφερον αὐτοθούλας μεταρρυθμίσεις μερικὰς ἐπὶ ζῆμιά τοῦ ὅλου, χάριν τῶν ἰδίων αὐτῶν ὀρέξεων ἢ συμπερῶντων, τὸ δὲ λοιπὸν ἄφρονον νὰ καταρρῆ.

Ἄλλ' ἀφήσωμεν τὰς θεωρίας καὶ τὰς παραβολὰς. Ἀπὸ δι' ἀριθμῶν ἠρξάμεθα, δι' ἀριθμῶν ἄς καταλήξωμεν. Κατὰ τὴν πρῶτην περίοδον τοῦ παρ' ἡμῶν ἐξετασθέντος διαστήματος τοῦ πολιτικῆ ἡμῶν βίου, τούτεστιν ἀπὸ τοῦ 1843 μέχρι τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὀθωῶν, ἀνήλθον εἰς τὰ ὑπουργικὰ ἐδώλια πολιτευταὶ 72. Κατὰ τὴν δευτέραν, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1862 καὶ ἐντεύθεν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναδειχθέντων ὑπουργῶν ἀνέρχεται εἰς 115! Φιμωθῆσαν λοιπὸν ἔσκει τὰ στόματα τῶν μεμ-

φιμοίων, οἵτινες θρηνωδῶς ἄχθονται καὶ δυσαναχετοῦσι διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι λειψανδρίαν, ἀφοῦ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν πληθυσμοῦ τοῦ βασιλείου, εὐρίσκετο εἰς ἀνήρ ἐπὶ δεκατριῶν χιλιάδων κατοίκων κρῖων ἐαυτὸν ἄξιον καὶ ἱκανὸν οἰκοστροφῶν τοῦ σκάφους τῆς πολιτείας!

Πόσον ὁμως διαφέρουσιν ἀλλήλων οἱ δύο μακροὶ κατάλογοι τῶν ὑπουργῶν τῆς Ἑλλάδος! Εἰς τὸν πρῶτον ἀπαντᾶσι τὰ περιφανέστερα τῶν ὀνομάτων τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας. Αἰγλή φωτεινὴ ἀθανασίας περιβάλλει τὰ πλεῖστα τῶν ὀνομάτων τούτων, ἐκάστου τῶν ὀνομάτων ὀπισθεν καὶ ἐν εὐκλεῆς κατόρθωμα προσάλλει. Ἰδού ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ὁ περινοῦστατος πολιτικὸς τῆς ἐπαναστάσεως ἰδού ὁ Σπυριδῶν Τρικούπης, ὁ ἐνδοξος αὐτῆς ἱστορικός ἰδού ὁ Ἀνδρέας Μεταξάς, ὁ εὐγενὴς τραυματίας τοῦ Λαλαῖ ἰδού ὁ Κουντουριώτης, ὁ ἐπιφανὴς πολίτης τῆς Ἰδρας ἰδού τὰ τέκνα τοῦ Κολοκοτρῶνη ἰδού οἱ Λόντοι ἰδού ὁ Κίτσιος Τζαβέλλας, χρηματικός ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐπι Κωλέττη, ἀναλαβὼν δὲ προσωρινῶς καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου τούτου.

Φαντάσθητε τὸν ἀτρόμητον ἥρωα τῆς Κλεισσοῦς διαλεγόμενον περὶ διπλωματικῶν ὑποθέσεων μετὰ τῶν πρέσβεων τῶν ἔξωθεν δυνάμεων, ψελλίζοντα τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ στρεβλοῦντα αὐτὴν μετὰ τὴν σουλιωτικὴν προφορὰν του! Ἐκτὸς αὐτῶν ὑπάρχουσιν ὀνόματα ἄλλα ἀνδρῶν διαπρεφέων ἐπὶ παιδείᾳ, ἐπὶ ἐπιστημονικῇ μαθήσει, ἐπὶ ἀρετῇ, καὶ ἐπὶ πολιτικῇ δεξιότητι, οἷος ὁ Κωλέττης, οὗ τὴν διπλωματικὴν δεινότητα καὶ τὴν ὀξύνοιαν ἀνεγνώριζον καὶ αὐτοὶ οἱ τότε ἐπίσημοι πολιτικοὶ τῆς Ἑσπερίας ἄνδρες.

Ἐλθωμεν καὶ εἰς τὸν δεύτερον κατάλογον. Ἐκτὸς τοῦ Κανάρη, ἐρεπιπύου τῆς ἐνδοξοῦ παρφημένους γενεῆς περιωθέντος ἐν τῷ μῶφ πεζῆς ἐποχῆς, ἐκτὸς τοῦ Καλέργη, τοῦ ἐκ τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς 3 Σεπτεμβρίου, καὶ εἰ τινος ἄλλου, τῶν λοιπῶν ὀνομάτων ἡ μακρὰ παρέλασις οὐδὲ τὴν ἐλάχιστην ἐμποιεῖ συγκίνισιν. Ὁλίγων ἐκείνων αἱ ἰδιωτικαὶ ἀρεταὶ ἀνατοκρῖνονταί εἰς τὴν εὐκλειαν τοῦ ὀνόματος. Ἄλλοι ἐκ τῆς συνδρομῆς τῶν περιστάσεων εὐνοηθέντες, χάρις εἰς τὴν ἐαυτῶν δεξιότητα, ἀπέκτησαν ἰδιον οἰκόσημον πολιτικῆς ἐπιστημότητος, καὶ ὑπερέβησαν τῆς ἀσήμευ μετρίότητος τὴν ζώνην, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἐπιτελέσωσι γενναῖον τι ἢ μέγα. Ἄλλὰ τὰ πλεῖστα εἶνε ὀνόματα ἀσημα, περιπεσόντα πρὸ καιροῦ εἰς λήθην, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἀπήλλαξεν αὐτὰ οὐδὲ ὁ μετέπειτα ἐξακολουθήσας πολιτικὸς αὐτῶν βίος, καὶ ὁ ἀναγνώστης, διατρέχων τὸν κατάλογον ἀπορεῖ καὶ ἐρωτᾷ ἐξίσταμενος ἕνεκα τίνος ἀλλοκότου συνδυασμοῦ περιστάσεων ἠδυνήθησαν καὶ αὐτοὶ ν' ἀναρριχηθῶσι μέχρις ἀξιώματος, τῶσον ὑψηλοῦ. Ἦλθον καὶ παρηλθον οἱ κυβερνήται οὗτοι ἢ οὐδαμῶς, ἢ ἐλάχιστος καὶ εὐεξαλειπτα καταλαπόντες ἕλην τῆς διαβάσεως των.

Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰκτινίου καὶ τοῦ Μνησκλέους εἰς κανένα λίθον τοῦ Παρθενῶν, εἰς κανέν συντρίμμα τῶν Προπυλαίων εἶνε ἐγγεγραμμένον. Καὶ ὁμοῦ οἱ ἀνερχόμενοι ἐπὶ τοῦ γεραροῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἐνθυμῶνται πρῶτον, ἰστάμενοι πρὸ τῶν σεπτῶν ἐκείνων λειψανῶν τῆς ἀρχαιότητος, καὶ αὐτὰ διατηροῦσιν εἰς τὴν μνήμην κατόπιν, χωρὶς ποσῶς νὰ ἐνθυμηθῶσι τὰ ὀνόματα, ἄτινα ἀδοξοὶ ἐπισκέπται διὰ μολυβδεδῶς ἢ διὰ τῆς ἀκωκῆς μαχαϊριδίου ἐχάραξαν ἐπὶ τοῦ μαρμαροῦ τῶν κίωνων.

X. ἈΝΝΙΝΟΣ
ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ἐκτακτος ζωνηρότης καὶ κινήσις παρατηρεῖται κατ' αὐτὰς, εἰς τοὺς κατοίκους τῶν Ἀθηνῶν, τοῦτο συμβαίνει συνήθως τὴν Ἀνοιξιν, ὅτε ἀναπτεροῦνται αἱ τε δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ ἐπιπέδες.

Καὶ δὲν ἀπεφύγομεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, καὶ ἐφέτος, τὰ περὶ ἀμυγδαλικῆς ἀναμυσήματα, οὗτε τοὺς φιλολογικῶς ἐνθυμιασμοὺς ἐπὶ τῇ ἀναθλαστικῇ τῶν λειψανῶν δένδρων—ἥτις ἐγένετο δὲ κατὰ δῆλος καὶ τοῖς ἐκ μῆνης τῆς ὁδοῦ Σταδίου τὰς ἐμπνεύσεις ἀρυόμενοι ἀλλ' ἄρα γὰρ θὰ ἐδοκῆσιν, ἢ θεῖα Πρόνοια καὶ αἱ ἐκλογαί, νὰ μὲν λυτρώσων ἐφέτος τῶν ἐκτάκτων παρηγυρισμῶν τῆς 25 Μαρτίου.

Ἄλλοτε, ὡς γνωστὸν, αὐτὴ ἐπανηγγερίετο διὰ λόγων καὶ ποιημάτων ἀλλ' ἢ μὲν ῥητορεία ἐξέπνευσεν ὄπου καὶ ἐδοξάσθη, ἐπὶ τῆς Ποικνῆς, κατὰ τὸν τελευταῖον Ρασσοτουρικῶν πόλεμον, ἢ δὲ πόλεις, ἀποθανοῦσα μετὰ τοῦ Βαλακρίτου, δὲν θεωρεῖται πλέον ὡς ἐθνικὴ ἀνάγκη, ἀλλὰ, εἰς ἐμμετρογραφίαν ἐκπεσοῦσα, περιωρίθη εἰς οἰκογενειακοὺς κύκλους καὶ εἰς ἰδιαιτέρα θέματα.

Μόνον πέρυσιν, ἐπανηγγερίθη ἡ 25 Μαρτίου πρωτοτύπως δι' ἐκθέσεως ἀντικειμένων εἰς τὸν Ἰερὸν ἄγωνα ἀναγομένων.

Καὶ ἡ μὲν ἰδέα, ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Ἀννίνου ἐκδηλωθεῖσα, ἦτο ἐπιτυχῆς καὶ εὐγενῆς ἀλλ' ἐθεωρήθη ὅτι ἐναυάγησε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν οὐτε πρόπει δὲ νὰ ἐπαναληφθῆ, φρονούμεν, τοιαύτη ἐκθεσις, ἄχρι ὅτου γραφῆ ἱστορία δικαία καὶ ἀληθῆς, θέτουσα ἕκαστον εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν, τῆς ὁποίας τὰ μὴ μεροληπτικὰ πορίσματα νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν περισυναγωγήν καὶ κατὰ τὰς ἐν τῷ διαφόρου ἀγωνιστῶν ἀνηκόντων ἀντικειμένων.

Ἐν τούτοις, ἀφοῦ οὐτὲ ἡ 6 Δεκεμβρίου 1820, ὅτε οἱ Σουλιῶται ἐπανέστησαν κατὰ τοῦ Σουλτάνου, οὐτὲ ἡ 24 Φεβρουαρίου 1821, ὅτε ὁ Ἰψηλάντης ἐκήρυξε τὴν ἀφύπνισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀλλ' ἡ 25 Μαρτίου ἐθεωρήθη ὡς ἐπίσημον σημεῖον τῆς ἐνάξεως τῶν ὑπερῆλυθερίας ἀγώνων, πρέπει νὰ πανηγυρίζεται αὐτῇ τακτικῶς, ἀλλ' οὐχὶ ἐκτάκτως.

Δὲν εἶνε ὁμοῦς λογικὸν καὶ δίκαιον πρὶν περυσινὰ γάγωμεν καὶ θυμιάσωμεν τὰ ἐνδοξα βᾶκα τῶν ἡρώων, εἰτινῶς μετ' οὐ πολλὴ θὰ φαίνωνται μυθικοὶ, ν' ἀνεύρωμεν καὶ περιβάλλωμεν αὐτοὺς τούτους τῶδε ἐ-

πιζώνας αγωνιστάς; τούς γνησίους ήμους, τούς λησμονημένους και μετρίωφρους αγωνιστάς, τούς μη προσκαλουμένους ως επί το πολύ εις τὰ ύψηλά γαύματα. Αν δέν φροντίσωμεν δέ όπως κατά τας ύπαλειπομένας αύτοίς ήμέρας ζήσωσιν εύτυχώς, δέν είνε καθήκον ιερόν να δείξωμεν αύτοίς ότι δέν τούς λησμονούμεν τούλάχιστον άπαξ τού ένιστου;

Εν ίδιω άρθρω, εις τὸ προσεχές φύλλον, θέλει άναπτυχῆ ἡ ἰδέα αὐτή.

Η έλευσις τού Διαδόχου τού αὐστριακού θρόνου ἐγένετο άφορμὴ ἕ ἀναγνώσωμεν διλημματικούς ύπαινημους περί ἐκλογῆς ἐν τῷ μέλλοντι αὐθέντου θεωρίας περί μὴ εὐσταθίας ἐν τῇ πολιτικῇ, ὡς καὶ κρίσεις περί τού ἂν καὶ ὡς άτομα δέν ἦ οὐδὲ νὰ μνησικαχῶμεν. Καὶ τί μὲν σκέπτονται αἱ κυβερνήσεις περί τῶν προσεγγίσεων τού ἔθνους—ἂν εὐκαιρῶσιν ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν περισπασμῶν νὰ σκεφθῶσι καὶ περί τῶν ἐξωτερικῶν πραγμάτων—αὐταὶ γνωρίζουσιν ἢ κοινὴ γνώμη οὔτε φωτίζεται οὔτε ἐρωτᾶται ἐν Ἑλλάδι· ὡς πρὸς τούς ἰδιώτας ὅμως φρονούμεν ὅτι είνε λίαν πρόωρον ἕ ἀπατήσωμεν ἕ ἀπαλειφθῆ ἐκ τῆς μνήμης τῶν ἢ ἀπέχθεια πρὸς τούς φονεῖς τού Ῥήγα, πρὸς τούς καταστροφεῖς τού Ὑψηλάντου καὶ πρὸς τούς μυρία ὅσα ἀποτελεσματικά παρεμβαλόντας προσκόμματα εἰς λατὸν ἀγωνιζόμενον διὰ τὴν Ἐλευθερίαν του!

Καὶ βεβαίως ἀξιοκατάκριτος λίαν τυγχάνει ὁ μέλαιναν ταινίαν περιδέσας εἰς τὸν βράχιονα τού ἀγάλματος τού Ῥήγα, θελήσας οὕτω νὰ γενικεύσῃ καὶ ἐπιβάλη τὰς άτομικάς τὸν πεποιθήσεις, ἀλλὰ καὶ οἱ κοσμησάντες τούς ἐξώστας τῶν διὰ σημαίων δέν είνε ὀλιγώτερον ἀξιοκατάκριτοι.

Εν τούτοις ὁ διάδοχος ἀνεχώρησε ταχέως, λαμπρὰ φαγὼν καὶ λαμπρότερον ἐστίασας, καὶ ἡ συζήτησις ἔπαυσε, μέλλουσα νὰ ἐπαναρχίσῃ, Κύριος οἶδε, πότε καὶ ὑπὸ ποίας περιστάσεις!...

Οἱ διὰ τῆς ὁδοῦ Σταδίου διερχόμενοι θὰ παρετήρησαν βεβαίως ἐπὶ τού ὕψηλου τοίχου τού κήπου τῆς Βουλῆς, παρατεταγμένας ἀγίας εἰκόνας, ῥοσσικῆς τέχνης, μέλη τῆς ῥοσσικῆς αὐτοκρατορικῆς οικογενείας καὶ χάριν ποικιλίας, τοπιογραφίας τινὰς καὶ ῥωπογραφίας ὀλίγοις ὅμως θὰ παρετήρησαν μεταξύ τῶν εἰκόνων τούτων ἐπὶ λευκοῦ χαρτοῦ διὰ κυανοῦ χρωματισμοῦ ὀρθογώνια ὀκτώ ὅλας ἐστεμμένας κεφαλὰς μεταξύ τῶν ὁπίων διακρίνεται ὁ πρῶτος ἐστεμμένος, κρατῶν μέγαν ξύλινον στάυρον καὶ ὁ τελευταῖος, κρατῶν λόγχην καὶ ἠρωϊκὴν πανοπλίαν φέρον. Οἱ 88 οὗτοι είνε οἱ αὐτοκράτορες ἡμῶν, οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες, οἱ ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ ἐπεξηγηματικῷ φυλλάδιῳ ἀποκαλούμενοι, διὰ τῷ γενικωτέρου τίτλου Χριστιανοὶ (Ὁρθόδοξοι) αὐτοκράτορες, ἀπὸ τού Μεγάλου Κωνσταντίνου μέχρι τού Κωνσταντίνου Α' τού Παλαίου Λόγου.

Ὁ πῖναξ καὶ τὸ φυλλάδιον κατηρτίσθησαν ὑπὸ ῥώσσου μοναχοῦ τού Ἁγίου

Ὁρους μὴ δαπανῶντος, ὡς φαίνεται, ὅλον αὐτοῦ τὸν χρόνον ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας! Οὐδεὶς κατηγορεῖ τὰ ἔθνη, ἄτινα ἐργάζοντα ὑπὲρ τῶν συμφερόντων αὐτῶν, ἀλλὰ πᾶς τις ἐλευσιολογεῖ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, ὅπερ ἄγνοεῖ εἰσέτι τίνες εἰσίν οἱ κατὰ τούς ῥοσσοὺς αἰῶνας κλεισάντες τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα, οἱ ὑπὸ πολεμικὴν ἔποψιν ἐνδοξοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ αὐτοκράτορες του, οἵτινες μεθ' ὅλα τὰ εἰς τούς ἀπολύτους ἀρχοντας παρομαρτοῦντα θηριώδη ἐλαττώματα, ἔωσαν τὴν Εὐρώπην τῆς ὑπὸ τῶν βαρβαρῶν φυλῶν βεβαίως ἐξοντώσεως.

Ὁραία, μὰ τὴν ἀλήθειαν, διατηρούμεν καὶ ὑποθάλομεν παρὰ τοῖς ἀνατολικῶς λαοῖς τὸ πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μας γόητρον, οὐ μόνον ἀπρακτοῦντες ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, ἀλλὰ περιυβρίζοντες καὶ πολυτροπῶς ἐξουτελιζόντες τὴν Βυζαντιανὴν ἔποχην, ὡσανεὶ ἡ ἀνάκτησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔχει ὡς ἀναγκαῖον πόνισμα τὴν ἀνίδρυσιν καὶ αὐτοκρατορίας, καὶ μονοῦ καταστρέφοντες πᾶν κτίριον, ὅπερ συνδέει ἡμᾶς πρὸς τὴν ἔποχην ἐκείνην, ὅπως ἴδωμεν κυρίως, «εἰ ἔχει ἀπὸ κάτω!..»

Ἄλλ' εἰνε καρὸς εἰσέτι ἐργασίας; ἄς ἐγκαταλειφθῶσιν οἱ ὀλίγοι, ὅσον καὶ ἂν ὦσιν ἰσχυροί, νὰ ἀνατέμνωσι τὴν ἐντὸς περτήκοντα ἐτῶν κλασικὴν Ἑλλάδα καὶ ἄς ἐργασθῶμεν οἱ λοιποὶ, τὸ πλῆθος τῶν κοινῶν καὶ ἀκαταστάτων ἀνθρώπων, ὑπὲρ τῶν ἔθνικῶν ὀνείρων δι' ἔργων καὶ οὐχὶ διὰ λόγων...

Καὶ πρῶτον ἄς ἐκδώσωμεν εἰκόνας. Οἶαν σημασίαν ἔχουσιν αἱ εἰκόνας εἰς τὴν ἔθνην ἀγώνην θέλομεν γράψει προσέχων, ὅτε θέλομεν ἐπανέλθει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ προσηλυτικῶν εἰκόνων, ἴσως δὲ μεταφέρομεν καὶ πρόσωπόν τι ἐκ τῆς ῥοσσικῆς ταύτης συλλογῆς, ἀφοῦ ἑλληνικὴ δέν ὑπάρχει.

Ἀρίστην ἐνεποίησεν ἐντόπιωσιν τὸ ὑπὸ τού βουλευτοῦ Βώλου κ. Γεωργίου Ν. Φιλαρέτου ἐκδοθὲν φυλλάδιον περιέχον τὴν λογοδοσίαν του ὡς τῶς βουλευτοῦ καὶ τὸ πρόγραμμά του πρὸς τὸν λαόν τῆς ἐπαρχίας Βώλου, διὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 7ης Ἀπριλίου 1885.

Εν τῷ φυλλάδιῳ τούτῳ ὁ κ. Φιλαρέτος ἄπτεται τῶν σπουδαιότερων ζητημάτων, ἄτινα ἀνεφύησαν κατὰ τὴν Ὁπερίοδον, ἐφ' ὅσον ἐσεγείζοντο πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν εἶχε πρὸς λογοδοσίαν καὶ δικαιολογεῖ τὴν καθ' ὅλα πορείαν του, τὸ δὲ πρόγραμμά του περαίνει διὰ τῶν ἐξῆς χαρακτηριστικωτάτων:

«Ἐὰν ἐσφαλόν, μὴ καταταχθεῖς εἰς προσωπικὸν κόμμα καὶ μὴ προεξοφλήσας τὴν ψφόν μου διὰ ψυχίαν τῆς Ὑπουργικῆς τραπέζης, ἐὰν ἔπαισια, μὴ παραβᾶς τὰς διὰ τού ἐκλογικοῦ προγράμματος ὑποσχέσεις, — κλείσατε πρὸ ἐμοῦ τὴν θύραν τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας!»

Εὐτυχῶς ὁ λαὸς τού Πηλίου καὶ τῶν Φερρῶν εἰνε ἀρκούντως πεφωτισμένος ὡστε νὰ ἐννοῇ πόσον τιμᾶται ἐκπροσωπούμενος, ὑπὸ τού κ. Γ. Φιλαρέτου, ὅστις ἀνυμολογεῖται ὡς τύπος ἀκραίου καὶ ἀνε-

ξαρτήτου Βουλευτοῦ διὰ ὡς κάτοχος γενικωτέρων ἰδεῶν καὶ διερχόμενος τιμαλφῶν ἔθνικῶν πόθων.

ΕΒΔΟΜΑΣ

Σάββατον. Τὸ ἑσωτερικῶν ἐσωτερικῶν ἐπισημειῶν σπῆρον μεταφορικῶν ἐκ Μασσαλίας, ὅπως διανεμῆ αὐτὸν εἰς διαφόρους ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καλλιεργητάς. — Ἀποφάσι τῶν συμβουλίων τῆς Ἡπειροθεσσαλικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνεβλήθη ἐπ' ἀδριστον ἡ μελετωμένη συγχώνεσις τῶν δύο τούτων πιστωτικῶν καταστημάτων. — Κ. Ῥ. ἰ. κ. Διωρίσθη διευθυντῆς τῆς διοικητικῆς ἀστονομίας Ἀθηνῶν-Πειραιῶς ὁ κ. Π. Μπούτος πρῆν βουλευτῆς Μεσσηνίας. — Ἀφίκετο εἰς Καλαμάκι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντικοιτιτεύσεως κ. Θ. Δηλιγιάννης, γενόμενος ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς ὑπὸ πολλοῦ πλῆθους. — Δ. ε. υ. ε. ρ. α. Ἀφίκετο ἐπιβαίνων τῆς ἰδιαιτέρως θαλαμηγοῦ τού Μ. ρ. α. μ. ἂ ρ. ὁ ἐπίδοξος, τῆς Ἀυτοκρατορικῆς μοναρχίας διάδοχος Ῥοδόλφος, μετὰ τῆς αὐτοῦ του πριγκίπισσας Στεφανίας. Τούς ἐπισήμους ἔτινος ἐπεδίχθησαν ἐν Πειραιεὶ ὁ βασιλεὺς μετὰ τού διαδόχου, ὁ πρωθυπουργὸς κ. Τρικούπης, ὁ ὑπουργὸς τῶν ἑσωτερικῶν κ. Κωνσταντῆ, ἐν τῷ ἐν Ἀθῆναις δὲ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ ἡ βασίλισσα καὶ πλείετα τῶν ἐν εἰλει. Τὴν ἐσπέραν τῆς ἀφίξεως τού ἀρχιδουκῆ παρεῖν τῆσιν πρὸς τιμῆν του γέμῃ ἐν τού ἀνακτόρῳ. — Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τού δήμου Ἀθηναίων διὰ τὸ ἔτος 1885, ὃν ἐπέθετο τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, τὰ μὲν ἐσοδα ἀνέρχονται εἰς δραχμὰς 1, 429, 782, 54, τὰ δ' ἐσοδα εἰς δρ. 1, 370, 000. — Τρίτη. Ὁ ἀρχιδουκὸς Ῥοδόλφος μετὰ τῆς ἀρχιδουκίσσης Στεφανίας, τῶν βασιλῶν καὶ τῆς ἀκολουθίας του, ἐξέδραμε μέχρι Μεγάρων. Τὴν ἐσπέραν δὲ παρέθηκε, πρὸς τιμῆν τού βασιλέως καὶ τῆς βασίλισσας, ἐπὶ τῆς θαλαμηγοῦ Μ. ρ. α. μ. ἂ ρ. γέμῃ, εἰς ὁ παρεκάθησε καὶ ὁ μέγας δούξ Παῦλος. — Οἱ μαθηταὶ τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῶν διαφόρων κλάδων τού βιοτεχνικοῦ τμήματος τῆς σχολῆς τῶν Τεχνῶν θὰ ἐξέλθωσι προσεχῶς εἰς ἐπιστημονικὰς ἐκδρομὰς ὑπὸ τῆς δὴδηγίαν τῶν οἰκίων καθηγητῶν, πρὸς τακτικὴν μελέτην διαφόρων τεχνικῶν ἔργων. — Τετάρτη. Ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως ἀπαράσιθις ἡ ἀναπόστασις τῆς ἰνδαθῆ ἀμερικανικῆς προεδρίας. — Ἀνεχώρησεν εἰς Παλαιστίνην ὁ φιλέλληνας Ἀραφ Γιουσοφ ἐφένδης. — Τὰ ἐν Ἀλβανίᾳ δεινοῦνται Τουρκικὸς στρατὸς συγκεντροῦται. — Ἐνεκα τῆς ἀλβανικῆς στάσεως ἐπεβλήθη ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς κυβερνήσεως πρόσθετος φόρος εἰς τὸν νόμον Ἡπείρου 1,000,000 γροσίων. — Πέμπτη. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Πειραιῶς ἐψηφισατο ὑπὲρ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαθοεργῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων βοήθημα δραχ. 700. — Παρασκευή. Λέγεται ὅτι ἡ Ἀλβανικὴ στάσις περιστάλη. — Δι' ἀποφάσεως τού κακουρηδικίου Χαρκόβου ἠθωώθησαν οἱ ὡς λαθρομποροὶ κατασκευασθέντες, ἀξίτητοι ὁμογενεῖς ἡμῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εὐγενίου Γ. Ζαλοκώστα. Ὁ βασιλεὺς διασκευάζει ἡμᾶς μεταφράσις. Ἡδὴ ὁ κ. Ζαλοκώστας παρασκευάζει τὴν μετάφρασιν τού Ῥοῦτ Βλάς εἰς τὸν δρᾶμα τού Βίκτωρος Οὐγγῶ. Διηγητῆριον Ἰ. Κόκκου Κατακλισμός καὶ Δευτέρα Παροῦσία (ποίημα). Τιμᾶται δρ. 1 εδρισκόνται δὲ καὶ εἰς τὸ γραφεῖόν μας. Ἰγνατίου Μόσχάκη. Ἐρημνία περικοπῶν τού Ἐβανγγελίου δακρύων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου (Ἡ ἐπὶ τού θροῦν βασιλῆα, Αἱ παραβολαί. Διάφοροι περικοπαί). Τιμᾶται δρ. 2.50. Ἰωάννου Σακκῆ. Ἐπιμνηστικῶν τῶν χειρογράφων τῆς ἑθνικῆς βιβλιοθήκης. Ἐτού Μακαριωτάτου Θεοδώρητου ἐπισκόπου Κύρου ἐπιστολαὶ δύοιν δεοῦσιν πινθήκοντα ἕκ Πατριακοῦ χειρογράφου τεύχους ἕν πρώτον τύπος ἐκδόμεναι.

Η ΑΦΕΛΗΣ

(Μυθιστορία τῆς κυρίας Henry Gréville)
Συγγραμ. 1841, σελ. 103.

Πραγματικῶς τί εἶχεν ἀπαγορευοῦσι εἰς τὴν Δινόραν; Ἦτο τὸσφ δύσκολον, τὸσφ ἐπαχθὲς ὅπως ὄρισθῆ τούτο, ὡστε καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία δέν ἤξευρε ποίας λέξεις νὰ μεταχειρισθῆ. Ἐῦρεν ἀπλοῦστερον νὰ ἀρχίσῃ διὰ νέων φράσεων.

— Τὴν εἶχα διατάξει, εἶπε, νὰ ἀποφύγῃ δὲ τὸν δυνάτην τὸν Μυριεῖ ἀπὸ τού τῶσον κατηγορηματικῶς μοῦ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι δέν θὰ τὴν ἔπερνε, εἶχα πολὺ ὀλίγην ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν χαρακτῆρά του...

— Πολλὴ ἦτο καὶ αὐτὴ, διέκοψεν ἡ κυρία Ἀγκλοῦ, ὑπόθεσις τὸν ἀδυσώπητον δεικτῆρα της.

— Συμφωνῶ, ἀπήντησεν ἡ φίλη της, μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ταπεινοφροσύνης, ἐπὶ τέλους ὅμως ἤμουν ἡσυχὴ ἀφοῦ παρήγγειλα εἰς αὐτὴ τὴν μικρὴ κουτοπόνην νὰ τὸν ἀποφεύγῃ. Καὶ ἐν τούτοις τί νομίζετε ὅτι ἔκαμᾶν χθὲς τὸ βράδυ;

— Ἡ κυρία Ἀγκλοῦ παρετήρησεν τὴν «Φίλην» δι' ὀφθαλμῶν σπιθηροβολούντων ἐκ κακεντροσεχίας καὶ χαρᾶς· οἱ ὀφθαλμοὶ οὗτοι ὑπὸ τῆς εὐχαριστήσεως ἐνεπνέοντο ὡστε ἐφαίνοντο χορευόντες ἐν ταῖς κόγχαις τῶν.

— Τί ἔκαμᾶν; ἠρώτησε σφιγγούσα τὰ χεῖλιά της, ὅπως μὴ ἐκραγῆ εἰς γέλωτας.

— Ἐφιλήθησαν εἰς τὴν θύραν τού σπητιοῦ, ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια μου καὶ εἰς τὰ ἰδικὰ σας.

— Ὅχι, εἰς τὰ ἰδικὰ μου, ἀντέπειν ἡ κυρία Ἀγκλοῦ. Τὰ ἰδικὰ μου ἦσαν ἀλλοῦ καὶ ἐβλεπαν ἄλλα πράγματα. Εἶχαν ἄλλως τε τὸν λογαριασμὸν τῶν τὰ μάτια μου.

Ἡ κυρία Βρετὲλ ἔμεινε ἀναπολόγητος. Ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς διεξαγωγῆς τῆς συνομιλίας ἐθροῦδε αὐτὴν ἐνίοτε ἐπανήλθεν ὅμως ταχέως εἰς τὸ θέμα της.

— Καλὰ ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια μου, ἄς εἶναι εἶπε. Δέν τὸ εὐρίσκετε φρικτόν;

Οἱ ῥώθωνες τῆς κυρίας Ἀγκλοῦ διεστάλησαν ἐκ χαρᾶς ἀπήντησε δέ:

— Φρικτόν; ὀχι. Κομικόν, μάλιστα.

— Κομικόν; ὀχι. Ὁ δυστυχὴς Λινιών; Πῶς μ' ἐκθέτει αὐτὸ ἀπέναντί του;

— Ἄ! νὰ σᾶς εἰπῶ, παρετήρησεν ἡ κυρία Ἀγκλοῦ προσποιουμένη ὅτι ἐσκέπτετο. Κατὰ βάθος εἰμπορεῖ νὰ τοῦ εἶνε ἀδιάφορον!

— Ἀδιάφορον!

— Φυσικᾶ διότι δέν θὰ τὸ πιστεύσῃ, καὶ ἀφοῦ δέν θὰ τὸ πιστεύσῃ εἶνε ὡς νὰ μὴ συνέβη.

— Νὰ τα δά! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Βρετὲλ, ἀνατινασσόμενη.

— Ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀφελῆ σας, ἀγαπητῆ μου φίλη, ὄχι ὅσον ἀφορᾶ ἐμένα. Καὶ ὁ κ. Βρετὲλ τί λέγει δι' ὅλα αὐτὰ;

— Δέν τὰ πιστεύει! ἀπεκρίθη ἡ «Φίλη» δι' ἀξιοβρηγῆτου ὕψους καὶ ἐτοιμῶς νὰ γλαύσῃ ὅταν τοῦ τὰ εἶπα, ἔσκασε εἰς τὰ γέλια καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι ἠπατήθη καὶ ὅτι βλέπω πάντοτε τὰ πράγματα ἐξωγωμένα.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ κυρία Ἀγκλοῦ δέν ἠδυνήθη νὰ συγκρατηθῆ. Πρῶτην φράσιν, ἀπὸ τῆς νεότητος αὐτῆς, ἐξέφραγγε εἰς τοιοῦτον μέχρι δακρύων γέλωτα ἀνακαλῆσιν νὰ ἐξαγάγῃ καὶ τὸ μανθλιόν της.

Πρὸ τού ἀνεπίστου τούτου θαύματος, ἡ κυρία Βρετὲλ κατελήθη ὑπὸ τοιαύτης ἐκπλήξεως, ὡστε ἔπαυσεν ἀναλογιζομένη τὸ ἀτύχημά της καὶ ἀπέμεινεν ἐκθαμβος καὶ μετὸ στόμα κεχρῆνός πρὸ τού ἀνηκούστου ἐκείνου γεγονότος.

Ἡ Ῥόζα προσέτρεξεν ἔντρομος, μόλις δὲ καθήσυχασε βλέπουσα τὴν θείαν της παραδεδομένην εἰς τοιαύτην ἀσυνήθη εὐθυμίαν.

Ἡ κυρία Ἀγκλοῦ, ἐξ ἄλλου, ὅσφ περισσότερο παρετήρησε τὸ κομικῶς κατὰ πλῆκτον ἦθος τῆς φίλης της, τὸσφ μάλλον φαίδρον εὐρίσκε τὸ ἐπεισοδιον ἠδυνήθη ἐν τούτοις νὰ ἀναλάβῃ τὴν σοβαρότητα της καὶ διευθυνομένη πρὸς τὴν «Φίλην», ἐστηρίχθη ἀδελφικῶς ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς.

— Δέν ἠμπορεῖτε νὰ καταλάβετε, ἴσως, ἀγαπητῆ μου, πόσον ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀστεία; θὰ ἐννοήσετε δὲ διατὶ ἐγελοῦσα ἀφοῦ μάθετε ὅτι ἡ ἀφελῆ σας, μίαν ὥραν πρὶν τὴν φιλήσῃ ὁ ἀρχιτέκτων, εἶχεν εἰπεῖ εἰς τὸν Ῥέγιερ ὅτι τὸν λατρεῖ. Ἐὰν δὲ εἰς ὅλα αὐτὰ προσθέσετε ὅτι κατάρθωσεν ὡς ὁ σύζυγός σας νὰ ἔχη περισσοτέραν πεποιθησιν εἰς τὴν φήμην αὐτῆς παρὰ εἰς τούς ἰδικούς σας λόγους, τότε φθάnete εἰς τὸ ὑπερκωμικόν συμπέρασμα ὅτι οἱ ἀνδρες εἶνε ἡλίθιοι, καὶ ἡλίθιοι, διὰ νὰ ξεκαρδιχθεῖσι κάνεσι ἀπὸ τὰ γέλια!

— Ὑπάρχουν καὶ ἐξαιρέσεις, θεία μου, παρετήρησε μετὰ γλυκύτητος ἡ Ῥόζα.

— Μία καὶ μόνη! εἶπεν ἡ κυρία Ἀγκλοῦ μετὰ ἰδωσά.

Ἡ κυρία Βρετὲλ δέν εἶχεν ἐτι ἐννοήσει, ἢ δέν ἤθελε νὰ ἐννοήσῃ.

— Τί ἔχει νὰ κάμῃ ὁ Ῥέγιερ εἰς ὅλα αὐτὰ; ἠρώτησεν. Ἐγὼ σας ἔμιλλω διὰ τὸν Μυριεῖ.

— Τὸ ἐννοῶ πολὺ καλὰ—καὶ σεις δὲ ἐννοεῖτε ἐπίσης καλὰ. Σᾶς λέγω, λοιπόν, ὅτι εἶπεν εἰς τὸν Ῥέγιερ ὅτι τὸν ἀγαπᾶ.

Καὶ δέν ἔκουσα μὲν τί τοῦ εἶπε, εἶδα ὅμως καὶ εἶνε ὅλας διόλου τὸ ἴδιον. Δέν τὴν εἶδες καὶ σύ, Ῥόζα;

Ἡ νεανίς ἔκλινε τὴν κεφαλὴν. Θετικτικὸν μειδιάμα ἀιδημοσύνης καὶ θριαμβευτικῆς σεμνότητος συνάμα ἐφαίδρυνε τὴν νεώμονα φυσιογνωμίαν της, ἀμέσως ὅμως ἀνέλαβε τὴν σοβαρότητα της.

— Λοιπόν, ἠμπορᾶ νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ, ὁ Ἐδμόνδος θὰ νυμφευθῇ τὴν Ῥόζαν μετὰ δύο μῆνας. Ὁ ἀ κληρονομίῃ τότε ἐναπλουσιώτατον συγγενῆ της, ὁ ὅποιος τῆς ἀφῆκε τὴν περιουσίαν του παρακαλῶν αὐτὴν νὰ μὴ ὑπανδρευθῆ πρὶν γείνη εἰκοσιν ἔτων, ὁ συγγενὴς της αὐτὸς ἦτο φρόνιμος ἀνθρώπος· εἶχε τὴν ἰδέαν ὅτι αἱ γυναῖκες δέν πρέπει νὰ ὑπανδρευῶνται εἰς μικρὰν ἡλικίαν ἂν ὁ ὅρος αὐτός τῆς διαθήκης εἶχε καμμίαν σχέσιν πρὸς τὴν κληρονομίαν, ἔχω πεποιθησιν ὅτι ἡ Ῥόζα θὰ τὸν παρβᾶινε, καὶ ἐγὼ δὲ θὰ τὴν ἐνεθάρρυνα

πρὸς τούτο, διότι δέν θέλω νὰ ἀγορεύῃ κάνεις τὰ χρήματα μετὰ παραχωρήσεως, διὰ τὰς ὁποίας βιάζει τὴν θέλησιν του. Ἄλλ' ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἀνθρώπος εἶχε κάμει τὴν παρακλήσιν αὐτὴν μετὸ τῶσφ εὐγένειαν, μετὸ τῶσφ ἠπιότητα, λέγων ὅτι ἐστηρίζετο κυρίως εἰς τὴν εὐθυμίαν της. Ῥόζας καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν μνήμην του—ὡστε ὅλοι μας ἠθελήσαμεν νὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν. Ὁ Ῥέγιερ τὴν ἐζητήσε, τοῦ διηγήθημεν τὴν ἱστορίαν, εῦρε τὸ πρᾶγμα φυσικώτατον καὶ ἔπειτα ἀπὸ δύο μῆνας ἡ Ῥόζα συμπληρώνει τὰ εἰκοσιν ἐν καὶ γίνεται κυρία Ῥέγιερ, πρὸς μεγάλην μου χαρὰν. Δέν εἶνε εὐμορφώτατος ὁ γάμος;

Ἡ κυρία Βρετὲλ εἶχεν ἤδη ἀσπασθῆ καὶ πάλιν ἀσπασθῆ τὴν Ῥόζαν, ἦτις ἐμεῖδια.

— Εὐμορφώτατος ἀπήντησεν, ἀλλὰ διατὶ νὰ τὸν κρατῆτε μυστικόν;

— Αὐτὸ ἦτο λεπτότης τῆς ἀνεψιάς μου, ἀπήντησεν ἡ κυρία Ἀγκλοῦ. Ἐνόμιζεν ὅτι δύο ἐτη ὑπομνήσε εἶνε πολλὰ μεγάλη δοκιμασία διὰ τὴν σταθερότητα ἐνὸς ἀνδρός καὶ ἤθελε νὰ κρατήσῃ μυστικόν τὸ πρᾶγμα, ὡστε ὁ Ῥέγιερ νὰ ἠμπορῆ, ἂν ἐν τῷ μεταξύ ἤλλασεν γνώμην, νὰ διαλύσῃ τὸ συνοικέσιον χωρὶς νὰ ἐκτεθῆ. Καὶ μοῦ φαίνεται αὐτὸ πολὺ καλλίτερον ἀπὸ τούς θορυβώδεις καὶ φανεροὺς ἔρωτας τού κυρίου Λινιών.

Τὸ ὄνομα τούτο ἀνεκάλεσε τὴν κυρίαν Βρετὲλ εἰς τὴν ἀπελπίσιν της.

— Μὰ λοιπὸν αὐτὴ ἡ κουτοπόνηρα τὰ βάζει μετὸ ὅλον τὸν κόσμον;

— Βεβαίως αὐτὰ ἀπεκρίθη ἡ κυρία Ἀγκλοῦ μετὰ τῆς μάλλον προφανοῦς εὐχαριστήσεως.

— Νὰ τὰ εἰπῆτε λοιπὸν αὐτὰ ὅλα εἰς τὸν ἄνδρα μου, ἴσως ἀλλᾶξῃ γνώμην.

— Ἐννοῶ σας, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Ἀγκλοῦ ἀνακτώσα τὴν συνήθη σοβαρότητα της. — Καὶ τί εἶπατε εἰς τὴν ἀθῶαν κόρην;

Εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς σκηνῆς τῆς προτεραίας, ἡ «Φίλη» ἠσθάνθη τὴν ἀγανάκτησιν τῆς ἐκχειλιζούσας. Φωτισθεῖσα ἤδη ἐντελῶς, ἀνεμέτρεε πᾶσαν τὴν βδελυρότητα τῆς ὑποκρισίας τῆς προσπατωμένης της, τοιαύτην δ' ἐντύπωσιν ἐνεποίησε τούτο εἰς τὴν ἀγαθὴν ὡστε ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

στάσις ἐκ τοῦ βίου τῆς εἶχεν ἐκπλήξει αὐτόν: ὅτι ἠδυνήθη νὰ ἐμπνεύσῃ τοσοῦτω φλογερὸν πάθος πρὸς τὸν Λινιῶν. Τοῦτο θῶος ἐξελάμβανεν ὡς ἀδυναμίαν τοῦ χαρρακτικῆς τοῦ δυστυχῆ νεοῦ, ἦτο δὲ πάντοτε ἔτοιμος νὰ λησμονῇ ἐντέλως τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀφελούς, ὅπως καὶ νὰ τῆ ὀμιλῇ μετ' ἀγαθότητος, ὅταν εὕρισκετο πλησίον τοῦ.

Ἄι παραδόξου, συνέπεις, ἀποκαλύψεις, αἰτινες ἐγένοντο πρὸς αὐτόν, τὸν ἐξέπληξαν μεγάλως, ἡ συμπληρωτικὴ δὲ πρὸς τὴν Δινώραν ἀνοχὴ τοῦ μετετέραπην ἀμέθως εἰς βαθὺ μίσος κατὰ τῆς πανούργου κόρης, ἥτις ἐπὶ τόσῳ καιρῷ ἐξηπάτα καὶ αὐτὸν καὶ τὴν σύζυγόν του.

— Πρέπει νὰ ἀσκηθῇ κανεὶς, ἐπὶ πολυὰ ἔτη, εἶπε, διὰ νὰ γένη τὸσφ τέλειος ὑποκριτής. Ζήτημα δὲ εἶνε ἂν ἡ μικρὴ αὐτὴ ἦτο εὐκρινὴς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῆς. Ἡ ὑποκρισία εἶνε πάντοτε πολὺ ὀλίγη συμπληρωτικὴ, ἀλλ' ὅταν κρύπτεται ὑπὸ τοιαύτην παιδικὴν ἀφέλειαν καὶ ἀγνοῖα, τότε εἶνε καθαρὰ-καθαρὰ βδελυρὰ. Δὲν θέλω πλέον νὰ ἀκούσω τίποτε δι' αὐτὸ τὸ τέρας. Νὰ ἐπιτρέψῃ γρηγορὰ εἰς τὸ σπῆτί του καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃ ἡσύχους.

Ἐπῆρξεν ἀκαμπτὸς ἐπειδὴ δὲ ἐπλησίαζε καὶ ἡ ὄρα τοῦ προγεύματος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Δέσχη, ὅπως μὴ ἐκτεθῇ εἰς τὴν συνάντησιν τῶν δύο ἐπίσευσῶν ἀπὸ τῆς γενικῆς ἐνόησις μωσοειδῶν.

Ἡ κυρία Βρετέλ μόνη ὑπεβλήθη εἰς τὴν δυσάρεστον ταύτην ὑπόχρεωσιν, κατὰ τὴν ἐκπληρωσίν τῆς ὁποίας οὐδὲν ἐλέγχετο. Ἡ Δινώρα εἶχε τὸ σιωπηλὸν καὶ σοφικὸν ἦθος συκοφαντούμενου προσώπου, ὅπερ ἐκ σεβασμοῦ τηρεῖ ἀδρόφρονι αἰγῇ.

Ὅταν αἱ περὶ αἰεὶ τὸ ἀπῆρξεν παρετήρει τὴν «Φίλην» δι' ὀφθαλμῶν ἐντέλως ἀπαθῶν εὕρισκετο δι' εἰς ἀμνησίαν, ἀντ' αὐτῆς, ἡ κυρία Βρετέλ, ἥτις πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀναιδέως κατελαμβάνετο ὑπὸ συναισθηματῶς τινος ἀμέτρου δυσαρκεσίας. Ἀποθέτουσα δὲ μετὰ τὸ τέλος τοῦ προγεύματος τὸ χειρόμακτρον αὐτῆς, εἶπε πρὸς τὴν προστάτευμένην τῆς:

— Ἐτοίμασε τὰ πράγματά σου. Εἰς τὰς δύο φεύγομεν διὰ τὸ Παρίσι.

Ἡ Δινώρα ἀκούσως ἠρῆθη. Τὸ κτύπημα ἦτο εὐθὺ, εἰ καὶ ἀνέμενε δὲ αὐτό, οὐχ ἦττον τῆ ἐφάνη σκληρὸν νὰ ἀποπέμπηται οὕτως, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐπιφύλαξως.

— Ὅριστικῶς; ἠρώτησεν ἀφελῶς.

Ἡ κυρία Βρετέλ ἔλασε τὴν ὑπομονὴν τῆς.

— Βού, βέβαια ὀριστικῶς, εἶπεν. Ἐγὼ θὰ ἐπιστρέψω ἀπόψε ἢ αὐριὸν τὸ πρωί. Προσπάθησε νὰ μὴ με κάμῃς καὶ χάσω τὸ τραῖόν. Ὅ,τι δὲν ἠμπόρῃς νὰ πάρῃς μαζὶ σου, θὰ σοῦ τὸ στείλωμεν κατόπιν.

Ἐξῆλθεν. Ἡ Δινώρα εἶχεν ἀπομείνει ἀπολεθωμένῃ ἐξ ὀργῆς.

— Θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς αὐτό! Θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς! ἔλεγε συσφιγγούσα τοὺς ὀδόντας, καὶ ῥίπτουσα ἀγρίον βλέμμα ἐπὶ τοῦ καθίσματος, ἐφ' οὗ πρὸ ὀλίγου ἐκάθητο ἡ προστάτρια τῆς.

Ἐν τούτοις ἀπῆλθεν ὅπως συσκευασθῇ

τὰ πράγματά της. Ὅ,τι τὴν ἀπῆλπιζεν ἰδίως, ἦτο ὅτι ἐχωρίζετο τοῦ Ρέγιερ, χωρὶς νὰ τῷ εἰπῇ λέξιν. Πότος ἤξευρε; Ἰσως συνεκινεῖτο βλέπων αὐτὴν τὸσφ δυστυχῆ.

Μετὰ τῆς ἐπιμονῆς τῶν περιορισμένων νοῶς γυναικῶν ἐπίστευεν ὅτι ἐπὶ τέλους ὁ νέος οὗτος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶνε ἐντέλως ἀναισθητος πρὸς τὰ θέλητρα αὐτῆς.

— Δὲν εὖρεν εὐκαιρίαν, ἐσκέπτετο. Τὸν παρεφύλατταν ἐκεῖναις ἡ δύο... καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ μοῦ ἐκτρασθῇ, ὅπως ὁ Μυριέ, ὁ ὁποῖος δὲν ἐμποδίζετο ἀπὸ τίποτε...

Ἐλαφρὰ ἀναφροσύνας, ἠδονῆς συναίμα καὶ ἀδμημονίας, διήρχετο τὸ σῶμα τῆς ἀφελούς, ὅταν ἀνελογίζετο τί θὰ συνέβαιεν, ἐὰν ὡς ὁ Μυριέ, ὁ Ρέγιερ συνήντα αὐτὴν εἰς ἔρημον καὶ σκοτεινὸν μέρος, εἰς διαδρομὸν τινα, παραδείγματος χάριν.

Οἱ διάδρομοι βεβαίως εἶχον ἐφευρεθῆ ὑπὸ ἐρωτευμένον ἀρχιτέκτονος, καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον δὲ ἀπὸ τόσου χρόνου, ὁ Μυριέ θὰ τοὺς ἐπενοίει, κατακτῶν οὕτω τὰς συμπαιθεσίας καὶ ἐφελεύων τὰς εὐλογίας πασῶν τῶν ἀφελῶν.

Τὸν Ρέγιερ δὲν θὰ τὸν ἔβλεπε τοῦτο δυσήρηστον αὐτὴν ἀμέτρου. Διὰ τὸν Μυριέ δὲν ἀνησῶχει καὶ πολὺ ἦτο βεβαία ὅτι θὰ τὸν συνήντα ὀπουδήτοτε. Εἶχεν ἤδη δὲ περατώσει τὴν συσκευὴν τῶν πραγμάτων αὐτῆς, ὅτε αἰφνης ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ εἰσῆλθεν ἡ κυρία Ἀγκλοῦ.

Ἐπερ ποτὲ κατὰφόροτος ἐξ ἰσπεων, μετὰ τὴν κόμην ἀποστίλθουσαν καὶ φέρουσα μελανὴν ἐσθῆτα, ἡ κυρία Ἀγκλοῦ προεχώρησε πρὸς τὴν ἀφελῆ, ἥς τὸ ἀγγελικὸν πρόσωπον ἐξέφραζε καταφαντὴ τριμύον.

Ἄν ὑπῆρχεν ἐν τῷ κόσμῳ πρόσωπον, ὅπερ ἡ Δινώρα ἤθελε πάση θυσίᾳ νὰ ἀποφύγῃ, τοῦτο ἦτο ἡ διορατικὴ φίλη τοῦ Ρέγιερ, ἡ κηδεμὼν τῆς Ρόζας, ἡ ἐπιφοβὸς καὶ κακόβουλος γυνή, ἥτις ἠγρύπνει ὡς κέρβερος ἐπὶ τῶν συνδιαλέσεων τῶν δύο νέων. Χωρὶς δὲ νὰ δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὸ φαινόμενον, ἡ Δινώρα ἠσθάθη ἐκαυτὴν ὡσεὶ καταδικαζομένη καὶ ἀπεκδυομένη ἠθικῶς πρὸ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης πανούργου, τῆς ὁποίας οἱ ὀφθαλμοὶ πλέον ἢ ἀπαξ τὴν ἐφοβίσαν.

— Ἦλθα νὰ σοῦ ἀποχαιρετίσω, παιδί μου, εἶπεν ἡ νέηλος σχεδὸν μὴ χαλαροῦσα οὐδεμίαν πτυχήν τῶν συνεσπαρμένων χειλέων τῆς.

Οἱ ὀδόντες τῆς δὲν ἐφαίνοντο διόλου, καὶ ἐν τούτοις ἡ Δινώρα ἀκούσως ἀνεμνήσθη τὸν ὀδόντων τοῦ Λύκου τῆς «Μικρᾶς Κοκκινίσκουφης».

— Λυπείσθε ποῦ θὰ φύγετε; ἐξηκολούθησεν ὁ Λύκος— ἡ Λύκαινα δηλαδὴ— προβαίνουσα μικροῖς βήμασιν, ὡς ἂν ἤθελε νὰ ἐντροφήσῃ ἐπὶ τῆς λείας τῆς διὰ τοῦ βλέμματός, πρὶν μεταχειρισθῇ κατ' αὐτῆς τὸς ὀδόντας τῆς.

Ἡ Δινώρα ἠδυνήθη ν' ἀποκρύψῃ τὸν φῶγον τῆς καὶ ν' ἀποκριθῇ μετὰ σεμνῆς χάριτος:

— Δὲν ἠμπορῶ νὰ λυποῦμαι, ἀφοῦ πηγαίνω εἰς τὴν μητέρα μου καὶ τὸν μηνηστῆρά μου.

— Ἄ! ναι, εἶνε καὶ ὁ μνηστήρ σας! Τὸν ἐξέλασα! Θὰ εὐχαριστηθῇ νὰ σοῦ εἶδῃ ὁ καὶ μένος!

Τὴν φορὰν ταύτην ἡ Δινώρα εἶδε τοὺς ὀδόντας¹ ἐδραμίας δὲ νὰ φύγῃ, ἀλλὰ στριμωχθεῖσα εἰς γωνίαν τινα καὶ μεταξὺ δύο μεγάλων ἀνακλίντρων, δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ἢ διασκελίζουσα τὸ ἔτερον αὐτῶν, ὅπερ ἀπρεπές. Οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ οἱ ὀδόντες τοῦ Λύκου ἦσαν ἐγγύστατα τοῦ προσώπου καὶ ἡ δυστυχὴς «Κοκκινίσκουφης» ἥτις δὲν ἦτο ἀπῆλλαγιμένη ἐλέγχου τινὸς διὰ τὴν καταβρόχθισιν τοῦ πλακύντος, δὲν ἐκόμιζε πρὸς τὴν μᾶμμη τῆς, ἠρέκεσθη νὰ μειδιᾷ.

Τὸ μειδίημα τοῦτο ἤρκει νὰ ἀφοπλίσῃ καὶ τὸν Ζέγγυα-Χάν, αὐτὸν, ἀλλ' ἡ κυρία Ἀγκλοῦ ὅταν ἀπεφάσιζε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τι, ἐγένετο ἀκαμπτοτέρα καὶ αὐτῶν τῶν τεράτων τῆς ἱστορίας.

— Πηγαίνετε εἰς τὸν μνηστήρά σας! Τί τυχερὸς ποῦ εἶνε! Θὰ ἐστεναχωρεῖτο μόνος! Θὰ τοῦ ἀνοίξῃ δουλειᾶς ὁ πηγαίμυός σας! καὶ ὁ Μυριέ ἔρχεται μαζὶ;

— Δὲν... δὲν ἤξευρα, ἐτραύλισεν ἡ προσωποποιήσις τῆς ἀβότητος ἐρυθρίωσα.

— Ὡ! θὰ εἴθῃ βέβαια. Θὰ τὸν συναντήσετε εἰς τὸ Παρίσι. Θὰ εἶσθε καλά καὶ οἱ δύο σας! τὸν ἀγαπᾶτε πολὺ τὸν Μυριέ, καθὼς φαίνεται. Ἄ! ἀλήθεια, ἡ Ρόζα δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἴθῃ νὰ σοῦ ἀποχαιρετίσῃ! ἔβηκε περίπατον μετὰ τὸν ἀρραβωνιστικὸν τῆς.

Ἄι μωσοειδὲς λαβούσαι θαλασσοχρῶν χρωμα, προσηλώθησαν στρογγύλαι ὡς βολβοὶ ἐπὶ τῶν μαύρων τῆς κυρίας Ἀγκλοῦ ὀφθαλμῶν.

— Δὲν ἔχετε σεῖς μόνη ἀρραβωνιστικόν... παιδί μου! ὑπεβλήθη ὁ Λύκος ἐπιδεικνύων τοὺς λευκοὺς ὀδόντας τοῦ² καὶ ἡ Ρόζα εἶνε ἀρραβωνισμένη πρὸ δύο ἐτῶν δὲν τὸ ἤξευρε ὅμως κανεὶς... Διότι εἶνε γελοῖον νὰ ὀμιλῇ κανεὶς διὰ τέτοιαις ὑποθέσεσι πρὶν πραγματοποιηθῶν ὀριστικῶς. Καὶ ἐν τούτοις τὴν ἀγαπᾶ, ὅπως κανεὶς. Καὶ φαντάσσομαι ὅτι μᾶς συχαμένῃ ἐβλάθηκε νὰ τὸν ξεμαλίσῃ. Διὲν τὴν γνωρίζεις σύ. Τί δὲν τοῦ ἔκαμε! Διὲν δάσαμεν ἀρκετὰ μετὰ τὰ τεχνάσματά της! Ὁ Ρέγιερ μᾶς τὸ ἔλεγε ὅλα.

Ὁ Λύκος διὰ τῶν φοβερῶν ὀνύχων του, ἐδράξατο τῆς ψυχρᾶς χειρὸς τῆς ἀφελούς, καὶ ὠδήγησεν αὐτὴν μέχρι τοῦ παραθύρου.

— Νὰ τοὺς, εἶπε, δεκνύουσα μακρῶν. Τί χαριτωμένοι ποῦ εἶνε! Ἡ Ρόζα εἶνε εὐμορφοτάτη σήμερα. Δὲν τῆς συμβαίνει αὐτὸ κάθε ἡμέρα. Καλλίτερα ὅμως εἶνε αὐτὸ ἀπὸ τὸ νὰ ἔχη κανεὶς τὸ ἴδιον κουκλίστικο μούτρο πάντα. Οἱ ἄνδρες βαραιοῦνται εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰ πρόσωπα. Θὰ τοῖδῃς, κόρη μου, ὅταν πανδρευθῇς. Λοιπὸν, κατεῦδιον!

Ὁ Λύκος ἐξηφανίσθη, δεκνύων ὀδόντας περισσότερο τῶν ὄσων δύναται τις νὰ ἀριθμήσῃ ἐν μίᾳ ἡμέρᾳ. Ἡ Δινώρα δὲν ἔβλεπεν ἢ ἀπειραριθμοὺς λευκοὺς τομεῖς,

1. Σ. Μ. Ὁ θπαινιγμὸς ἀναφέρεται εἰς γνωστὸν γαλλικὸν παραμύθιον, ὅπερ καὶ παρ' ἡμῶν ἔχει ἑλληνιστὶ ἐκδώσει ὁ κ. Μ. Ἀλέφερ.

2. Ἡ κυρία Γερβοῦ ἠκροῦσθη σιωπηλῶς τῶν ἀνακοινώσεων, ἃς ἔκαμεν αὐτῇ ἡ κυρία Βρετέλ. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐξηγήσεως, ἥτις ὑπῆρξε μακρὰ, διότι ἡ «Φίλη» ἠθέλησε νὰ μὴ παραλίπῃ οὐδὲν ἀπ' ἀρχῆς, ἡ μήτηρ κατέστειλε κίνημά τι ἀνυπομονησίας.

Ἐπεὶ δὲ ἡ κυρία Βρετέλ, συγκεκριμένη καὶ βαθέως θλιβομένη, ἐσώπησε μετὰ τῆς ἀνακουφίσεως τοῦ ἐπιτελεσάντος λυπηρὸν καθήκον, ἡ Εὐλαλία ἠγαρεύθησεν αὐτὴν ἐπὶ τῇ μερίμνῃ τῆς διὰ φράσεως μεμετρημένης καὶ εὐπρεποῦς, διαβεβαιούσα αὐτὴν περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς.

Ἡ εὐγνωμοσύνη αὕτη ἐξέφραζετο ὑπὸ τύπον ἐξαιρετικῶς ζηρῶν—ἀλλὰ τί καλλίτερον ἠδύνατό τις νὰ ζητήσῃ ἀπὸ μη-

χορεύοντας, πηδῶντας, στροβιλιζοντας περὶ τῆς.

Ἡ Ρόζα μεμνηστευμένη! ὁ Ρέγιερ καὶ ἡ Ρόζα τὴν εἶχον ἐκ συμφώνου ἐμπαιξεί! Ποταμίση, θεὸς μου! ποταμίση δύναται νὰ περιλάβῃ μικρὰ ἀφελούς κεφαλή! Καὶ ποίας ἐδικήσεως ἔπρεπε νὰ σκευωρήσῃ! Συναισθηματῶς συμπαιθείας πρὸς τὸν Λινιῶν, τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον, ἐπληρώσει τὴν καρδίαν τῆς Δινώρας.

— Ὁ σύζυγός μου θὰ με βοηθήσῃ νὰ ἐδικηθῶ ἐσκέφθη ἀνάθεμαίνομένη ἐκ τῆς παρηγόρου ταύτης ιδέας.

Ὁ Ἐδμόνδος διήλθεν ὑπὸ τὸ παραθύρον μετὰ τῆς Ρόζας, γελῶν καὶ ὀμιλῶν.

Ἡ κυρία Ἀγκλοῦ, ἀπὸ τοῦ μεσανόμβρου τῆς κλίμακος, παρετήρει αὐτοὺς σκιαζούσα τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τῆς χειρὸς³ ἡ κυανὴ θάλασσα ἀπῆστραπτεν ὡσεὶ ἦτο χρυσοστόκος⁴ ὁ ἥλιος, ὅστις τέλος εἶχεν ἀφανθῆ διὰ τῶν νεφῶν, διέχεεν ἐπι-τῆς παραλίας καὶ τῶν καταβρέκτων ἐπι κήπων τὴν λάμψιν, ἥτις συνήθως ἔπεται τῶν καταιγίδων.

Ἄι σημάται ἐκουατίζον φαειρῶς ἐπὶ τῶν ξενοδοχείων καὶ τῆς Δέσχης ἡ εὐμαρῆς καὶ πολυτελεῆς ζωὴ ἀνεφαίνετο εἰς τὰς πλουσίας ἀμάξας, τοὺς κατακοσμητῶν ἱπποῦς, τὰς ἀνοικτοχρῶμους ἐσθῆτας διασπαρμένα πάντα, ἐπὶ τῶν ὁδῶν, τῆς προκουμαίας, τῶν πλησιοχώρων κήπων.

— Νὰ ζήσω πτωχὴ! ἀνελογίσθη αἰφνης ἡ Δινώρα ἐμμανῶς δάκνουσα τὸ χεῖροσκόπιόν τῆς, ἀπεραμμένον ἐπὶ τοῦ ἀντιχειρὸς. Νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν μίαν δυστυχίαν διὰ νὰ πέσω εἰς τὴν ἄλλην; Ὅχι! θὰ γένω πλουσία, ἀδιάφορον πῶς! Μετὴν εὐμορφίᾳ μου!

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀντίκρουσαν τὸ κάτοπτρον καὶ ἐμειδίασαν πρὸς ἑαυτὴν, δὲν ἐπεράτωσαν ὅμως τὴν σκέψιν τῆς.

Τὸ λεωφορεῖον τοῦ σιδηροδρόμου ἔστη πρὸ τῆς θύρας, πεπαλαιωμένον, κατερρυπωμένον, κονιορτωδές.

— Δὲν φέροι τούλαχιστον μιὰ ἀμάξα; ἐσκέφθη ἡ Δινώρα, πλήρης χόλου.

Οὕτως ἐγκατέλιπε τὴν οἰκίαν, ἐν ἡ ἐφιλοξενήθη καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους, ὧν τὴν καρδίαν εἶχε τὸσφ δεινῶς πληγώσει.

14

Ἡ κυρία Γερβοῦ ἠκροῦσθη σιωπηλῶς τῶν ἀνακοινώσεων, ἃς ἔκαμεν αὐτῇ ἡ κυρία Βρετέλ. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐξηγήσεως, ἥτις ὑπῆρξε μακρὰ, διότι ἡ «Φίλη» ἠθέλησε νὰ μὴ παραλίπῃ οὐδὲν ἀπ' ἀρχῆς, ἡ μήτηρ κατέστειλε κίνημά τι ἀνυπομονησίας.

Ἐπεὶ δὲ ἡ κυρία Βρετέλ, συγκεκριμένη καὶ βαθέως θλιβομένη, ἐσώπησε μετὰ τῆς ἀνακουφίσεως τοῦ ἐπιτελεσάντος λυπηρὸν καθήκον, ἡ Εὐλαλία ἠγαρεύθησεν αὐτὴν ἐπὶ τῇ μερίμνῃ τῆς διὰ φράσεως μεμετρημένης καὶ εὐπρεποῦς, διαβεβαιούσα αὐτὴν περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς.

Ἡ εὐγνωμοσύνη αὕτη ἐξέφραζετο ὑπὸ τύπον ἐξαιρετικῶς ζηρῶν—ἀλλὰ τί καλλίτερον ἠδύνατό τις νὰ ζητήσῃ ἀπὸ μη-

τρῶς, ἥτις ἀνεκάλυψεν ἐν τῇ ἀνατροπῇ τοῦ τέκνου τῆς τοιοῦτον καιρὸν. Ἐλάττωμα; Ἄλλως, οὐδὲν ἦτο δυσαρκετότερον τῆς ἀπροδοκῆτου ἐκείνης ἐπιστροφῆς; ἥτις οὐδὲν εἶχε τὸ θριαμβευτικὸν διὰ τὴν Δινώραν.

Ἡ κυρία Βρετέλ, φιλοσοφούσα ὡς πάντοτε, οὐδόλως ἐδυσαναχέτησε διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς Εὐλατίας. Διὰ δ' εὐτυχῆς διότι ἀπῆλλαγή τοῦ βάρους τῆς εὐθύνης, ἀπεχαιρέτισε τὴν φίλην τῆς, ἠσπασθη ἀπαξ ἐπὶ τὴν ἀφελῆ ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀγ. Λαζάρου, μετὰ τὸ ἦθος καταδικίου, εἰς ἐν ἐχαρίσθη ἡ ζωὴ.

Ἄι μεταξὺ τῆς κυρίας Γερβοῦ καὶ τῆς θυγατρὸς τῆς ἐξηγήσεως ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς θυελλώδη σκηνήν⁵ ἐν τῷ μεταξύ δὲ ἐδέχθη ἡ Δινώρα δύο ἢ τρία ζεύγη κολλάφων, οἵτινες βεβαίως δὲν ἐξίλειον αὐτὴν ἀπέναντι τῆς ἀρετῆς, ἐπέτρεπον ὅμως εἰς τὴν μητέρα τῆς νὰ συνομολογήσῃ μετ' αὐτῆς εἶδος δικαιολογητικοῦ συμβιβασμοῦ, χωρὶς τοῦ ὁποῖου ἡ κοινὴ ζωὴ θ' ἀπέβαινε δυσχεροτάτη.

Συνοφρήθη λοιπὸν σιωπηλῶς ὅτι ἡ Δινώρα εἶδειν ἀνόητον καὶ ἀσύνητον διαγωγὴν, ὡς ἀληθῆς παιδίον ὄπερ ἦτο, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ μήτηρ τῆς δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἐπιβάλῃ αὐτῇ τὴν προρηθειῶσαν τιμωρίαν θὰ ἐλησμονοῦν τὰ ἀμοιβαία σφάλματα, ὅπως δυνθῶσι νὰ ἀπαλλαγῶσιν ἀβλαβῶς ἐπισφαλεστάτης θέσεως.

Καὶ πρῶτον τί θὰ εἴλεγε ὁ Ίουστίνος Λινιῶν.

Ἐν μόνον παρουσιαζέτο ἀπλοῦστατον μέσον, ὅπως δικαιολογηθῶσιν ἀπέναντι αὐτοῦ, νὰ ρίψωσι πάντα τὰ ἀδίκαια εἰς τὴν κακηντρέτειαν τῆς κυρίας Ἀγκλοῦ, ἥτις, ἐκ ζηλοτυπίας διὰ τὴν χαριτωμένην τὴν ἀνεψιῶν τῆς, εἶχε συκοφαντήσει τὴν ἀθῶαν Δινώραν, καὶ εἶχε γείνει αἰτία ὅπως στερηθῇ τῆς εὐνοίας τῆς προστάτιδος τῆς.

Δὲν πᾶρῆλε πολὺς χρόνος! Ὁ ἐρωτύλος μνηστήρ, μετὰ δύο ἡμέρας, ἐλθὼν ὅπως λάβῃ εἰδήσεις περὶ τοῦ εἰδώλου του, ἐγένετο δεκτὸς ὑπ' αὐτοῦ τούτου.

Ἐλθὼν αὐτὴν, ὁ Λινιῶν, παρ' ὀλίγον ἐλιποθύμει ἐκ χαρᾶς, ἠδυνήθη ὅμως νὰ συγκρατηθῇ καὶ ἐπαφελούμενος δὲ τῆς ἐρημίας τοῦ ἀντιθαλάμου καὶ τῶν ὡς μειλνοῦμεν δικαιοματῶν του, ἐρίλησε τὴν ἀφελῆ, ἀπαρραλλάκτως ὡς ὁ Μυριέ.

Μόνον, μὴ ἔχων λόγους νὰ πράξῃ τοῦτο λαθραίας, δὲν περιορίσθη εἰς ἓνα καὶ μόνον ἀσκαμῶν.

Ἡ περίπτωσις αὕτη ἐπέτρεπεν ὅπως εἰσελθῶσιν ἀμέσως εἰς τὸ κύριον ζήτημα. Ἡ εὐτυχῆς ἐκπληξίς εἶχε διαθέσει τὸν Λινιῶν εὐθυμώτατα, ἐπιτροπομένου δὲ εἰς αὐτόν νὰ κρατῇ μετὰ τῶν χειρῶν του τὴν χεῖρα τῆς ἀξιεράστου παιδείας, ἦτο ἱκανὸς νὰ καταπῆρξῃ ὅ,τι τῷ προσέφερον.

Καὶ πραγματικῶς κατέπιεν ὄχι ὀλίγα. Ἡ κυρία Ἀγκλοῦ κατεκρηματίσθη ἀνηλεῶς καὶ ἡ Ρόζα διήλθε διὰ τοῦ ἰσοπεδωτῆρος τῆς γλώσσης τῆς ἀφελούς οὐχὶ ἀβλαβῶς τοῦ Ἐδμόνδου Ρέγιερ, μολὶς ἐπελήθησαν, διότι ἦτο φίλος τοῦ Λινιῶν, δὲν ἦτο

δὲ φράνιμον νὰ ἐκτείνωσι μέχρι ἐπιπέδου δύνατον σημείου τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτιάσεις, ἀλλ' ἡ Δινώρα ἐντὸς ὀλίγου ἐπέσθη, ὅτι ὁ Λινιῶν οὐδόλως θὰ συνεπέσει πρὸς φίλον—ἔστω καὶ παρῶσχόντα αὐτῷ τὰς μεγαλειότητας ἐκδηλώσεως—ὅστις δὲν ἦτο φίλος καὶ δούλος τῆς μνηστῆς τοῦ μύλον, ὅτι δὲ ἀναβαρῆσασα ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης, ἔσχεν ἐν τούτοις τὴν μετριοπαθειαν, νὰ μὴ προσβῆσῃ τῇ βαρυτέρῳ, ἀκαποτόμῃ ἄλλως ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κατατρώγῃ τὸ ὄλον τὸν κόσμον ὁμοῦ, καὶ ὅτι καλὸν ἦτο νὰ ἀφήσῃ τὸν Ρέγιερ διὰ μελλούσας τοιαύτας ἀγάπας.

Ἡ κυρία Βρετέλ, ἥς κατ' ἐπίφρασιν ἐφείσθησαν μετὰ μεγάλης ἀδρόφρονης, πραγματικῶς ἐγένετο ἀντικείμενον οὐχ ἥττον τραχειῶν ἐπιθέσεων. Δὲν διημερισθήσαν μὲν οὐδόλως τὴν ἀγαθότητα τῆς—ἴσως ἡ τρυφερά τοῦ Λινιῶν καρδία ἠθέλεν ἐξεγ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ Ρ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ

[Περὶ τῆς καταστάσεως, ἐν ᾗ σήμερον εὐρίσκονται αἱ περὶ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν σπουδαίαι, γενομένη ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ καὶ φιλολογικῷ τμήματι τοῦ Βυλλήτου Πανασοῦ].

Λαβὼν πὸν λόγον ὁ κ. Γ. Ν. Χατζιδάκης εἶπεν, ὅτι θὰ ἐκθέσῃ διὰ βραχυτάτων τὴν κατάστασιν, ἐν ᾗ σήμερον εὐρίσκονται αἱ περὶ τὴν νεωτέραν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν σπουδαίαι. Ἡ κατάσταση αὕτη, εἶπεν, ἔχει ὄλους ἀντίθετον διεῦθυνσιν. πρὸ τοῦ 1880 ἐν χρόνῳ. Μετὰ τὸν αἰδιμον Κοραῆν πάντες σχεδὸν ὅσοι ὅπωςδήποτε ἐξήταζον τὴν νέαν ἑλληνικὴν, ἐφήρμοζον ἐπὶ τὴν ἔρευναν αὐτῆς τὴν αὐτὴν μέθοδον ἣν καὶ ὁ πολὺς Κορτιάς, Corssen, Pott, Bopp, Schleicher κλπ. ἐπὶ τὴν ἐτυμολογίαν καὶ διαλεύκανσιν τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν. Ἡ μέθοδος αὕτη, ἡ σήμερον ὄλος καὶ ἐν τῇ ζητήσει τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν ἀχρηστος, ἐπεβάλλετο τότε τοῖς ἐρευνηταῖς τῶν γλωσσῶν ἐκείνων, καθ' ὅσον δὲν εἶχον γραπτὰ μνημεῖα αὐτῶν ἐξικνούμενα μέχρι τέλους, ἥτοι μέχρι τοῦ χρόνου τῆς δημιουργίας καὶ ἀναπτύξεως αὐτῶν καὶ πρὸ τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ἰαπετικῆς γλώσσης εἰς τὰς γνωστὰς συγγενεῖς καὶ μετ' αὐτὸν αὐτόν. Ἐνῶ τοῖς περὶ τὰ νέα Ἑλληνικὰ ἀσχολούμενοι προοικεῖτο ὁ θησαυρὸς τῆς παλαιᾶς καὶ μεσαιωνικῆς ἡμῶν γραμματικῆς, τ. ἔ. σχεδὸν συνήχῃ ἱστορικῆς παράδοσις, ἣν πρώτην ὄφειλον νὰ σπουδάσωσι καὶ τῇ βοήθειᾳ ταύτης νὰ ζητήσωσι τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἀναγομένων τῆς νέας Ἑλληνικῆς. Διότι ἀναμφιβόλως διὰ τῆς ἀποφάνσεως, ὅτι π. χ. τὸ κάρων ἔχει ῥίζαν καρ δηλοῦσαν καλεῖν ἢ ὅτι τὸ φρονκάδι ἀναγεται εἰς ῥίζαν Prak σημαίνουσαν φαντίζω κττ. οὐδὲν ἀπολύτως, οὔτε φθγγικόν οὔτε τῆς κλίσεως, φαινόμενον ἐξηγεῖται.

Ἐπειράται λοιπὸν τότε ἡ παντελής σχεδὸν παρὰ πᾶσι παραμέλησις καὶ καταφρόνησις τῆς ἱστορικῆς παράδοσεως, λόγῳ, ὅτι τὰ ἐν τῇ μεσαιωνικῇ ἡμῶν γραμματικῇ εἶναι οὕτω πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐκ παλαιῶν ἑτερογενῶν στοιχείων ἀνάμικτα, ὥστε διὰ τὴν ἐπιστήμην οὐδεμίαν τὸ παράπαν ἔχουσι σημασίαν. Ἐξελεγχθέντος δὲ τοῦ ἀτόπου τοῦ διωχυρισμοῦ τούτου διὰ παραδειγμάτων ἐξ αὐτῆς τῆς ἱστορίας, ὅτι π. χ. τὸ κάρων τούτο ἐλέγετο καρῶ ὑπὸ τῶν παλαιῶν καὶ μεταγενεστέρων καὶ Βυζαντινῶν, καὶ ὅτι τὸ φρονκάδι ἐλέγετο ἀληθῶς φροκάδι, φροκάλιος, φροκάλιον, φροκάδι, κττ., ἡ ἔρευνα μετέπεσεν ἀπὸ τῆς Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυδιν, ἥτοι ἀπὸ τῆς παραλόγου καταφρόνησεως εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ἐκτίμησιν τῆς ἱστορικῆς παράδοσεως. Τῆς διεύθυνσιν ταύτην ἀντιπροσωπεύουσι δύο ἄνδρες, ὧν ὁ μὲν ἐν Γαλλίᾳ κ. Ἰωάννης Ψυχάρης, ὁ δὲ ἐν Γερμανίᾳ κ. Κρόλο Κρumbacher. Ἀμφότεροι φρονοῦσιν, ὅτι τὰ μνημεῖα τῆς γλώσσης τὰ ἤδη δημοσιευθέντα ἐξαρκοῦσιν εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν φαινομένων τῶν περὶ τοὺς φθόγγους καὶ τὴν κλίσιν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς,

διὸ ὁ μὲν ἐπιχειρεῖ οὐδὲν μικρότερον ἢ διὰ τῆς βοήθειαις τῶν μεσαιωνικῶν ἡμῶν γλωσσικῶν μνημείων νὰ συγγράψῃ ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ὁ δὲ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ φθγγικὰ φαινόμενα αὐτῆς καὶ νὰ ὀρίσῃ τὸν χρόνον τῆς γενέσεως καὶ βαθμιαίας ἀναπτύξεως ἐκάστου φαινομένου διὰ τῆς μελέτης τῶν μνημείων τούτων. Ἴνα τις δυνήθῃ νὰ ἐνοήσῃ δεόντως τὴν ἀτοπίαν τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, ὀφείλει νὰ ἐνθυμηθῇ,

Πρῶτον, καὶ κυριώτατον ὅτι οὐδεμίαν γλῶσσην ἢ γραμματικὴν εἶναι πιστὸν ἀπεικόνισμα, ἐκμαγεῖον ἢ ἐκτύπωμα ὡς εἶπεν, τῆς ἀληθοῦς, τῆς ζώσης καὶ λαλουμένης γλώσσης. Πάντων δὲ ἥκιστα δύναται ἡ μεσαιωνικὴ ἡμῶν γραμματικὴ νὰ θεωρηθῇ τοιαύτη πιστὴ εἰκὼν τοῦ λαλουμένου λόγου, ἀφοῦ εἶναι φρικωδῶς ἀνάμικτος τύπων καὶ λέξεων νέων καὶ παλαιῶν καὶ αὐτοσχεδιασμάτων παντοίων καὶ πολυλάκεις ὄλους τερατωδῶν τῶν γελοίων ποιητῶν. Ἡ χρῆσις λοιπὸν τῆς παράδοσεως ταύτης εἶναι σφόδρα ἐπικίνδυνος, ἂν τις μὴ ἐκάστου διαχωρίζῃ ἐπιμελέστατα τὰ ἀρχαία τῶν νεωτέρων καὶ τούτων πάλιν τὰ ἀτομικὰ ἐκάστου ποιητοῦ ἢ πεζογράφου δημιουργήματα. Εἰς δὲ τὸν ἀκριβῆ τούτου χωρισμὸν ὁ σπουδαιότατος δὴ γὰρ ἡμῶν εἶναι ἡ ζῶσα, ἡ λαλουμένη ἀνά πάσας τὰς ἑλληνικὰς χώρας γλῶσσα διότι πολλὰ, ἄτινα ἐκ τῆς ἀρχαίας ἀποψέως παρατηρούμενα φαινόνται βάρβαρα καὶ ἀπόβλητα, πιστοῦνται καὶ ἀποδεικνύονται κάλλιστα διὰ τῆς ζώσης γλώσσης, ἀλλὰ δὲ ὄλους τούναντιον δι' αὐτῆς τῆς λαλουμένης καὶ τῶν νόμων αὐτῆς ἐξελέγγονται παντάπασιν ἀπόβλητα καὶ ἀγνωστα τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἂν καὶ ἡ ἱστορικὴ παράδοσις μέλλῃ νὰ ἐρμηνεύσῃ πολλὰ φαινόμενα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνίδος, οὐχ ἔττον αὐτῇ ἱστορικῇ παράδοσις ὀφείλει νὰ βασανισθῇ καὶ καθαρισθῇ καὶ κυρωθῇ δι' αὐτῆς τῆς λαλουμένης γλώσσης.

Ἐκ τούτων δ' ἐπιτεταί, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ ἐξετάσωμεν ἀκριβῶς πάντα τὰ νέα ἰδιώματα καὶ μέγιστα τὰ τῶν μερῶν ἐκείνων, ὅθεν ἡ μεσαιωνικὴ γραμματικὴ προήλθεν, εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ δυνηθῶμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν μετὰ τῆς δεούσης ἀσφαλείας καὶ βεβαιότητος τὰ γραπτὰ μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς γλώσσης ἡμῶν, παντάπασιν δ' ἐσφαλμένον νὰ ἀποδώσωμεν τῇ παράδοσι ταύτῃ, τοιαύτη οὕση, κύριος ἀναντιλέκτον καὶ ὡς ὀδηγὸν ἀλάνθαστον ν' ἀκολουθῶμεν αὐτῇ, ἀλλως εἶναι κίνδυνος καθ' ἕκαστον βῆμα νὰ παραπαύωμεν καὶ σφαλῶμεθα, ὅπερ ἀληθῶς συνέβη τοῖς ἐρμηνεύουσιν κυρίως ἀπειράταις οὕτω π. χ. ὁ Κ. Krumbacher φρονεῖ, ἐπειδὴ οὕτως ἔχουσι τὰ κείμενα τῶν ποιητῶν οὐς εἶγε πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι ὁ τόνος ἐπὶ τῶν λέξεων κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐπαλέρευτο παραχωδέστατα, καὶ ὅτι ἐπ' ἐσχάτων κατέστη αὐθις μόνιμος ὡπως καὶ τὸ παλαιά. Θὰ ἔλεγον λοιπὸν κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα οἱ Ἕλληνες καὶ ἀνθρώπος καὶ ἀνθρώπος, ὁ τέλος

ἐπεκράτησεν ὅπως καὶ τὸ παλαιά. Ἐπὶ τοιαῦτα ἀποπήματα ἤγαγεν αὐτοὺς ἡ ἐσφαλμένη περὶ τῆς παράδοσεως ἀρχὴ αὐτῶν, ἡς μάλιστα οὕτως ἀντέχονται, ὥστε π. χ. ὁ κ. Ψυχάρης ῥητῶς λέγει, ὅτι δὲν ἔ' ἀναφέρῃ οὐδένα τύπον ἐξ ἀκοῆς, ἀλλ' ὅτι πάντοτε θὰ ζητῇ καὶ πιστῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς γραμματικῆς, ψέγει δὲ καὶ σχεδὸν ψεύστας ἀνομαζεῖ τοὺς τυχόν ἐν ταῖς ἐπιστημονικαῖς διατριβαῖς αὐτῶν ἀναφέροντας τύπους ἀγνώστους τῇ γραμματικῇ, ὡσεὶ μὴ ἦτο ἀνήρ ἐπιστήμων γράφων περὶ τούτων μακροῦ ἀξιόπιστότερος παντὸς Βυζαντιακοῦ ποιητοῦ.

Δεύτερον ὅτι ἐκτὸς τούτων, ἡ ἱστορικὴ τῆς γλώσσης ἡμῶν παράδοσις καθ' ὅλον τὸν μέσον αἰῶνα καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων δὲν προήλθεν ἐκ πασῶν τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν, ἀλλὰ μόνον ἐκ τινῶν νήσων καὶ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς δὲ Πελοποννήσου, τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τῶν πλείστων νήσων οὐδὲ ἐν γραπτῶν μνημείων γνησίου δημώδους λόγου ἔχομεν, πλὴν τῶν δημοτικῶν ἄσματων, ἅτινα σχεδὸν πάντα ἀνήκουσιν εἰς τὸν 19ον καὶ 18ον αἰῶνα. Ὅσοι λοιπὸν τὰ ὀλίγα ἀπολυειδῶς ἀνάμικτα καὶ μονομερῆ γραπτὰ μνημεῖα ταῦτα ὑπολαμβάνουσιν ὡς φωτογραφικὸν ἀπεικόνισμα τῆς πηλαιότερας μεσαιωνικῆς καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων Ἑλληνικῆς γλώσσης, διαπραττοῦσιν ἐκτὸς ἄλλων καὶ τὸ μέγιστον σφάλμα, νὰ θεωρῶσιν ὡς γλῶσσαν τοῦ ἔθνους ὅλου τὰ ἰδιώματα ὀλίγων τινῶν τόπων. Εἰς τὸ ἀμάρτημα τούτο περιέπεσε μάλιστα ὁ κ. Ψυχάρης, ὅστις ἀναμιγνύων τὰ τῶν μεσημβρινῶν καὶ τῶν βορείων Ἑλλήνων ἰδιώματα γράφει ὀλίγη κληρον κεφάλαιον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Doublets syntactique du neo-grec, ἔνθα οὐδὲ κόκκος ἀληθείας ὑπάρχει, καὶ ὅστις τὸ Χιον θέ=θέλει, τῇ πάσῃ ἑλληνικῇ νομίζει ἴδιον, καὶ ἐπὶ τούτου οἰκοδομεῖ τὴν ἐρμηνείαν του περὶ τοῦ θά.

Τοιαύτη ἐν τοῖς νῦν χρόνοις εἶναι ἡ κατάσταση τῆς ἐρέυνης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλληνίδος. Εἶναι λυπηρὸν, ὅτι αἱ μελέται αὐταὶ διακείνται οὕτως, καὶ ταῦτα τοσοῦτο μᾶλλον λυπηρότερον, καθ' ὅσον ἡμεῖς οἱ φυσικοὶ φύλακες καὶ ἐπιμεληταὶ τοῦ θησαυροῦ τούτου οὐδὲν ἀπολύτως θέλομεν νὰ πράξωμεν.

Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ Χατζιδάκης τί προτείνει νὰ γίνῃ, ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν, ὅπως ὁ Σύλλογος δι' ὧν διαθέτει πολλῶν μέσων ἐπιμεληθῇ τοῦ ἐθνοφειλεστάτου τούτου ἔργου εἰτε τὴν Κυβερνήσει, πείλων εἰτε καὶ πλουσίους ἰδιώτας, ἢ ἀναλάβωσι τὴν δαπάνην πρὸς καλλιέργειαν αὐτῆς. Ἐρωτηθεὶς δὲ καὶ πάλιν πῶς ἐνόησε, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐπιχειρήσις καὶ ἡ καλλιέργεια αὐτῆ, ἐδήλωσεν, ὅτι ἀπὸς ἀπὸ πολλῶν μνημῶν προσνεχθῆ εἰς τὴν Κυβερνήσειν, ἵνα ἀπαλλαγθῇ μὲν τῶν ἐν τῷ Γυμνασίῳ καθηκόντων του, ἀποσταλῇ δὲ εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας πρὸς περιουσιαγωγίαν καὶ ἐξακριβίωσιν καὶ μελέτην ἐξ αὐτηκοῦ τῶν γλωσσικῶν ἡμῶν θησαυροῦ, ἀλλ' ὅτι οὐδὲν συνέβη, ὁ κρίνει τοσοῦτο παραδοξότερον καὶ λυπηρότερον,

καθ' ὅσον ἀνευ τῆς ἐλαχίστης δαπάνης ἠδύνατο νὰ γίνῃ, ἄτε ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς Γυμνασίοις Ἀθηνῶν ὑπαρχόντων καθηγητῶν διωρισμένων ὑπερῶν ῥίθμων, ἐξ ὧν ἠδύνατο νὰ μεταταθῇ τις εἰς τὸ Ἀ Γυμνάσιον. Οὐχὶ λοιπὸν χρημάτων, ἀλλὰ θελήσεως στερούμεθα. Ἦτο δ' ἐν τούτοις καιρὸς νὰ σωφρονισθῶμεν ἀρκετὰ καθόντες διὰ τὴν ἀμείλιαν ταύτην, ἀφοῦ ἄλλοι μὲν ἐκήρυξαν ἡμᾶς Σλαύους καὶ τὴν γλῶσσαν ἡμῶν Σλαυικὴν, ἄλλος δὲ διαγυρισθῆ, ὅτι αὕτη ἦτο ἡ γλῶσσα τῶν ἀρχαίων δούλων, καὶ δὴ καὶ ἡμεῖς οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων τῶν ἀργυρωνήτων μαστιγιῶν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Δύο λίαν ἐνδιαφέρουσαι ἐκθέσεις ἤνοιξαν τὰς πύλας τῶν πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐν Παρισίῳ: ἡ τῶν ἔργων τοῦ μεγάλου ζωγράφου Εὐγενίου Δελακροῦ, καὶ τῶν σχεδιογραφημάτων καὶ ὑδρογραφῶν τοῦ οὐχ ἦττον διασημοῦ σχεδιογράφου καὶ διακοσμητοῦ διβλίων Γουσταύου Δορέ, οἵτινες εἰ καὶ διαφέροντες κατὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἰδιοφυίαν καὶ τὰ μέσα, δι' ὧν ἐκτύπωσαν καὶ ἐξωτερικεύσαν αὐτὴν, ἔχουσιν οὐχ ἦττον τοῦτο τὸ κοινόν: τὴν πρὸς τὴν τέχνην τῶν θρησκευτικῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἀφοσίωσιν καὶ τὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐρωτα. Μεταξὺ τῶν ἔργων τοῦ ἀριστοτέχνου ζωγράφου πᾶσαι αἱ παρισιναὶ ἐφημερίδες λυποῦνται ὅτι δὲν εἶδον συγκαταλεγμένας καὶ τὰς δύο θαυμαστάς αὐτοῦ εἰκόνας, αἱ ἐννεπύσθη ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως: τὰς Σφαῖρας τῆς Χίου καὶ τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν εἰρηλίω τοῦ Μεσολογγίου, δραματικωτάτας ἀληθῶς ἐμπνεύσεις, εἰς αἱ ὁ χρωστήρ τοῦ καλλιτέχνου ἀπέδωκε δύναμιν καὶ ζωὴν συγκινητικῶν σελίδων μεγάλης ἐποποιίας.

Κατὰ πληροφορίας, αἱ παρέχει ἐσχάτως γερμανικόν τι περιοδικόν, τὸ ὄνομα τοῦ Γκαίτε ἐγράφετο κατ' ἀρχάς: Gothe, λέξις σημαίνουσα τὸν ἀνάδοχον, ἐν τῇ διαλέκτῳ τῆς Φραγκόφωρτης. Ὁ ποιητὴς βραδύτερον ἠναγκάσθη νὰ μεταβάλῃ τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ ὀνόματός του, ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τὰς εὐτραπέλιαις, ὧν ἐγένετο ἀντικείμενον, ἕνεκα τῆς ἐν αὐτῷ ἐνυπαρχούσης ἐννοίας τοῦ ἀναδόχου.

Ἡ Ἐταιρεία τῶν ἐν Βενετίᾳ μηχανικῶν ὑπέβαλεν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων ὑπουργείου τῆς Ἰταλίας σχεδῖον ὑποβρυχίου σιδηροδρόμου συνδέοντος τὴν Σικελίαν μετὰ τῆς Ἰταλίας, ἀπὸ Μεσσόνης εἰς Ῥήγιον. Τεχνικὴ ἐπιτροπὴ ὤρισθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου πρὸς ἐξέτασιν τοῦ σχεδίου τούτου.

Περιοριστὴ εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Οὐζέλι ἐν Λονδίῳ γενομένη ἀνακάλυψις ἐπὶ τοῦ σχετικῶν τῶν χρωμάτων βαρῶς, καθὰ ἐκτίθησιν αὐτὴν ὁ ἐκαὶ ἀναποκρίτης τῆς Βρετανικῆς Ἐπιθεωρή-

σεως. Ὁ κ. Οὐζέλι διαίρει τοὺς χρωματισμοὺς εἰς «μικροὺς» καὶ «μεγάλους». Τὸ λευκὸν π. χ. κατ' αὐτόν, εἶνε τὸ «μεγαλύτερον» πάντων τῶν χρωμάτων. Διὰ τοῦτο πάντα τὰ προγράμματα τὰ ἐκτυπούμενα διὰ λευκῶν χαρακτῆρων ἐπὶ μελανοῦ βάθους διακρίνονται κάλλιστον πᾶν ἀντιθέτως ἐκτυπούμενων γυνῆ δὲ ἐνδεδυμένη λευκὰ φαίνεται μᾶλλον εὐσαρκος καὶ ὑψηλότερα τῆς φερούσης μελανῆν ἐσθῆτα. Ὁ καθηγητὴς Οὐζέλι ἐφθασεν εἰς τὰ συμπεράσματα ταῦτα κατόπιν ἐπισταμενῶν καὶ ἐνδιαφερόντων πειραμάτων. Οὕτω, ζυγίσας γυναῖκα φέρουσαν λευκὴν ἐσθῆτα, εἶρεν αὐτὴν βαρύτεραν κατὰ 40 λίτρας ἢ ὅταν ἔφερε μελανῆν. Μετὰ τὸ λευκὸν τὸ κίτρινον εἶνε τὸ «μεγαλύτερον» τῶν χρωμάτων. Ἐταιρεία τις μάλιστα ἀμαζηλατῶν ἐν Λονδίῳ εἶχε ἀνακαλύψει τὴν τελευταίαν ταύτην ἀρχὴν πρὸ πολλοῦ, ἔβαπτε δὲ διὰ κίτρινου χρώματος τὰς ἀμάξας τῆς, αἰτίνες οὕτω ἐφαίνοντο ὡς ἔχουσαι μίαν περισσοτέραν θέσιν. Καὶ αἱ ἐρυθροβαθεῖς δὲ σιδηροδρομικαὶ ἀμάξαι φαίνονται εὐρυχωρότεραι τῶν μελανῶν. Ἐκτὸς τούτων ὁ κ. Οὐζέλι φέρει καὶ ἄλλα παραδείγματα, ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι καὶ ἡ ἐπὶ τῶν μαύρων ὑπεροχὴ τῆς λευκῆς φυλῆς ὀφείλεται εἰς τὴν διαφορὰν τοῦ χρώματος, ὡς καὶ ὅτι ὁ Εὐρωπαῖος ὅστις ἠθέλει συγκατατεθῆ νὰ βαφθῇ ὀλόκληρος διὰ λευκοῦ χρώματος θὰ ἐφαίνετο κατὰ 3 δακτύλους ὑψηλότερος καὶ θὰ ἦτο κατὰ 2 λίτρας βαρύτερος ἢ νῦν. Αἱ βεβαιώσεις αὗται, ἂν καὶ ἐκ πρώτης ὕψεως φαίνονται οὐσαὶ ὡς ἀπλῆ παραδοξολογία, δὲν εἶνε δυνατόν ἐν τούτοις νὰ θεωρηθῶσι τοιαῦται, λαμβανόμενης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐπιφανοῦς θέσεως, ἣν κατέχει καὶ τοῦ κύρους, οὐ ἀπολαύει παρὰ τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ ὁ προβάλλων αὐτάς. Ἄλλως εἰς τοιοῦτον εἶδος παρατηρήσεις εἶχε ἀσχοληθῆ ἄλλοτε καὶ ὁ ὀνομαστός γάλλος φυσιολόγος κ. Σεβρέλ, ὁμολογεῖ δ' ὁ κ. Οὐζέλι ὅτι, ἀποφασίσας νὰ μελετήσῃ τὰ φαινόμενα ταῦτα, δὲν ἐπραττεν ἄλλο ἢ συνέχισε τὸ ἔργον τοῦ γάλλου ἐπιστήμονος.

Πρώτην φοράν, ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δράματος τοῦ Οὐγκώ: Ὁ βασιλεὺς διασκευάζει, συνθέσεως τοῦ μελοδραματός Ριγκολέτου, τὸ μελοδράμα τοῦτο παρεστάθη γαλλιστὶ ἀπὸ σκηνης. Τὴν εἰς γαλλικοὺς στίχους μεταγλωττίσιν τοῦ ἰταλικῶν κειμένου ἀνέλαβεν ὁ Λουδοβίκος Δεσπρῆς, μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας διεξαγαγὼν τὸ ἔργον, καὶ δεξιῶς ἀρμόσας αὐτὸ πρὸς τὴν μουσικὴν τοῦ Βέρδη, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς ἐσχάτως γενομένης ἀπὸ τῆς παρισινῆς Ὀπερας παραστάσεως αὐτοῦ.

Ἀπὸ σκηνης τοῦ ἐν Παρισίῳ θεάτρου τοῦ Γυμνασίου παρεστάθη νέον δράμα τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως κ. Ἰουλίου Κλαρετῆ, ὁ πρίγκιψ Ζιλᾶ, ἐν ᾗ πρωταγωνιστεῖ ἐκτὸς τῆς δοκιμοῦ ἠθοποιῦ κ. Ἰωάννας Hading καὶ ὁ ἡμέτερος κ. Δαμαλάς. Τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ θεάματος αὐτοῦ τῶν διδαζάντων αὐτὸ καλλιτεχνῶν ὁμοφώνως

ἀνομολογοῦσι πάντες σχεδὸν οἱ κριτικοί.

Ἡ βερολιναία ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν ἀπὸ καιροῦ μετ' ἰδιαζούσης ἐνδελείας ἀσχολουμένη εἰς τὴν ἐκδοσιν καὶ τὸν ὑπομνηματισμὸν τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐξέδωκε τελευταίον τὸ πρῶτον μέρος νέου δημοσιεύματος ἀναφερόμενου εἰς τὸν περιφανῆ τῶν Σταγειρῶν φιλόσοφον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀριστοτελικὸν Παράρτημα», ἐν ᾧ περιλαμβάνεται ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Λάμπρου ἐν τῷ Ἀγίῳ Ὅρει ἀνευρεθείσα ἐκλογὴ τῶν ἀποσπασμάτων τῶν ζωολογικῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος, ἡ κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου γενομένη.

Ἀνασκευασθέντα ἐν ταῦτα τῶν θεμελιῶν οἰκίας κατὰ τὴν ὁδὸν «Ὀφθαλμιατρικῆς» εὐρέθησαν πλίνθοι ἐκ λίθου θραυσματοπαγοῦς, μουσειῶσις ἀνευ παραστάσεων καὶ τρία ὑπόγεια οἰκοδομήματα τέχνης νεωτέρας, δεξάμεναι ἰσως ὕδατος ἢ μᾶλλον ἀποθήκαι (κελλάρια).

ΠΑΡΕΚΒΑΣΕΙΣ

[* Ἐὰρ ἐν τῇ πόλει καὶ ἔαρ ἐν τῇ ἰσοχῇ. Ἡ Χελιδὼν. Τὰ κεντημάτα τῆς ἐν τῷ ὀραφῷ Χελιδῶν καὶ ἀνθρώποι. Τὰ ἔργα καὶ αἱ ἡμέραι τῆς. Τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ. Πειραματιστῶν παραδοξολογία, καὶ... καλὰ τοῖς τὰ λέγω.]

Ἐδῶ, ὑπὸ τοὺς ὑψηλοὺς καὶ ἀναισθητοὺς τοίχους, ἐν μέσῳ τῆς πληκτικῆς ἀτμοσφαιρας, ἐν ᾗ συναναμίγνυται κόκκις δαψιλῆς καὶ μυρίαὶ ὀσμᾶι καπνοῦ καὶ μαγειρείου, μᾶτῃ ἀναμένεις τὴν ἀφίξιν τοῦ ἔαρος. Μόλις θὰ ἐνόησες, — ἂν τακτικῶς ἀποφυλλίζης τὸν ἡμεροδείκτην σου παρακολουθῶν τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, — ὅτι προχθές συνετελέσθη τὸ ἔργον τοῦ χειμῶνος καὶ ἐν τῷ ἄμα αἰδημόνως προέβαλλε ὑπὸ τὰ νέφη του, δειλὴ παρθένος ἡ ἀνοιξίς, μετὰ τῶν παρεῶν τῆς τὰ ῥόδα καὶ τῶν φιλημάτων τῆς τὰς εὐώδεις πνοάς.

Ἀφῆς τὴν πόλιν καὶ πέτα εἰς τὴν ἐξοχὴν, διότι ἐκεῖ ἐπὶ τῆς χλόης τῶν ἀγρῶν, ἐγείρει τὸν θρόνον τῆς ἡ ἀβρὰ καὶ ἐπεράστος τοῦ χρόνου βασιλίσσα. Ἐκεῖ θὰ ἴδῃς τὴν ἐξεγειρομένην φύσιν καὶ θὰ αἰσθανθῆς τὰς δροσερὰς θωπείας τοῦ Ζεφύρου, ὅστις συλλέγων τὰ μύρα τῶν ἰων καὶ τῆς ἀνθούσης ἀμυγδαλέας, βαλσαμόνει τὴν γῆν καὶ ἐπουλοῖ τὰς πληγὰς, αἱ ἐπήνεγκεν εἰς τὰ βλαστήματα τῆς, ὁ ἀμειλικτος βορρᾶς τοῦ χειμῶνος.

Ἀφῆς τὴν πόλιν, ὅπου κυκεὼν πεζότητος ποικίλης καὶ αἰσθημάτων ἀσφύξια, ὅπου αἰώνιον φθινόπωρον τῆς καρδίας, καὶ πέτα εἰς τὴν ἐξοχὴν. Ἐκεῖ θάλλουσι τὰ χαμολούουδα καὶ ῥιπίζόμενα ὑπὸ τῆς αὔρας δίδουσι τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης εἰς τὸν φυόμενον χόρτον. Ἐκεῖ ὁ ἀθῆρος οὐρανὸς παρατηρεῖ ἐν ἐκστάσει τὰ λευκάνθημα καὶ ἀπορῶν ἐρωτᾶ τὴν γῆν, πῶς εἶρε καὶ αὐτὴ τοσοῦτος ἀστέρης. Ἐκεῖ θ' ἀνευρεθῇ διὰ τῶν ὀμμάτων τῆς ψυχῆς ἀληθῆ βωμόν' λατρείας καὶ θὰ ὀμνήσῃς

των δημιουργών των ημερών σου εν άρρήτω χαράς συγκινήσει.

Δένδρα και θάμνοι και ή βλάστησις όλη, άποσειουσι τον ζυγον του χειμάνος. Οι κάμποι εκτυλισσουσι τους χλοερους των τάπητας και τα πτηνά, εϊπερ ποτε λαλα, ήπανται από κλαδου εις κλαδον ψάλλοντα τον ύμνον του έαρος. Όργχ και ζωογονείται ή κτίσις όλη και άγαλλιωσι τα κτίσματα, ήμεϊς δε οι δέσμοι, οι κειθιγγμένοι εν ταϊς πόλεσιν, ουδμίαν περι όλων τούτων έχομεν γνωσιν.

Οι άρχαιοι λαοί, οι μη έντελωδ άπομακρυνθέντες του πλάστου των, άφιέρουν εις τούτον, παν το γεννώμενον κατά τους δύο πρώτους του έαρος μήνας, εις ένδειξιν ύψιστης εύχαριστίας. Έτέλου την ένκαρξιν του έτους από της ώραϊας ταύτης έποχης, ταξινομούντες ουτω τας περιόδους της άκμης και της παρακμης έν τη των ώρων παρελάσει και παρίστων έν ταϊς εϊκόσιν ή ταϊς γλυφαις, την άνοιξιν ως κόρην βαδινήν και άσμενήν, ή ως έρηνον τρωφερόν, μειδιώντα και καλλιμόρφον, ίνα προσωποποιήσωσιν έν τη θαλλούση καλλογη του άνθρώπου την χάριν και την νεότητα της φύσεως. Έπανηγύριζον εκείνοι πολλαπλως την θαυμασίαν έορτήν της φύσεως ήμεϊς δε; μάλις κατορθούμεν να έννοήσωμεν αυτήν, χάρις εις τας έπιμόνους παρακλήσεις χελιδόνος της ήδυλάλου κήρυκος.

Χαιρε λοιπόν ή άνοιξις, χαιρε και συ χελιδών ή προάγγελός της. Άνοιγοκλείεται το μικρόν πλατύ και τριγωνοειδές ράμφος σου, ίνα άντηγήσωσιν από του στόματός σου κελιάδματα ένάρμυνια, και μαγεύει ή κομφή σου μελανόχρυσος περιβολή ή μακρά ψαλιδωτή ουρά σου και ή ταχέα ή ακούρατος πτήσις σου. Έπειτα αι μακραι εκείναι καμπύλαι, δε χαρασσεί εν τή άέρι, αι χαρμόδουαι παιδικαι κραυγαί, ή φιλανθρωπία, αι περιοδικαι μεταναστεύσεις και ή εις την πάτριον έπάνοδοσ, ή αξιοθαύμαστος οικοδομική δεινότης, όλα ταύτα τα άξιαύστα προτερήματα δικαίως έκπαλαι προσεϊκόμην την περιεργίαν, την συμπάθειαν και την άγάπην όλων των λαών.

Είσαι συ το άεικίνητον, χαριτωμένη, μου μελαγχροινή, και ή αιωνία πτήσις εις ή φυσική σου καταστάσις.

Τρώγεις και ήπτάσαι, πίνεις και ήπτάσαι, λούεσαι ή τρέφεις τους νεοσσούς σου και ήπτάσαι παλιν. Ένω δε διασχίζεις το άπειρον έν όλη σου τη ταχύτητι, στρέφεται εξαίφνης και μεταλλάζεις μυρίας διευθύνσεις ως να ειχες μόνην άποστολήν να κοσμήσ τόν ουρανόν μας με ποικίλα δαιδάλεια, λαβυρινθώδη, ένάερια κεντήματα.

Τις άγνοει την προνομιούχον κοσμοπολίτιδα, ή μάλλον, τίς δεν άγαπά και σέβεται αυτήν; Έκτός των έκτελεστικών καθηκόντων, δι' ών μας λυτρώνει από μυριαδας βλαβερών έντόμων, ποια άλλη μουσική δύναται να διακόψη τόν ευφροσύ-

νας τον ύμνον του όκνηρού, ή να σημάνη το έγερτήριο του έργάτου; Δια τούτο πανταχού ο φόνος της χελιδόνος θεωρείται έγκλημα ίδια δε παρά τοις Άμερικανοϊς, παρ' οϊς άνάγεται εις προσβολήν και καταπότησιν της φιλοξενίας. Μόλις δ' έπετρέπετο κατ' αρχαϊας έποχάς μοναδική τις θυσία προς σωτηρίαν των δηλητηριαζομένων, διότι, ως έλεγον, το αιμά της χρησιμεύει ως αντίδοτον κατά παντός κακός, έτι δε και του δηλητηρίου της χελιδόνος. Και εις άξιοι άγχόνης οι κνηγοί έκεινοι της Κορκαιης, των Πυρηναίων και των Άπεννίνων, οστινες ένεδρεύουσι την φθινοπωρινήν διαβασιν των χελιδόνων, ίνα έπιτεθώσι κατ' αυτών διότι—λέγουσι—το κρέας των, εις παχύ, θρεπτικόν και νοστιμώτατον.

Της συνέσεως και της σοφίας, ίδια δε της όμοιοις των χελιδόνων μυρία ύπάρχουσι παραδείγματα. Προφανές δεϊγμα πολιτικής δεξιότητος, εις ή τιμωρία, ήν έπιβαλλουσιν εις τους κατακτητάς των φωλεών των. Οι όκνηροι πυργίται άρέσκονται ένιοτε καταλαβαίνοντες φωλεάς χελιδόνων και έγκαθιστάμενοι έν αυταϊς. Άμείως συμβούλιον, διαδικασία και άπόφασις, όμοια προς την έπιβληθείσαν εις τον προδότην Πausανίαν, δε κατέφυγεν εις τον ναόν της Χαλκιοίκου Αθηνάς. Όλοι αι χελιδόνες εν ριπή όφθαλμού κομίζουσιν έπι των ραμφών των τα ύλικά και παρευθός κτιζεται, εκλείσθη, ή θύρα και ο κατακτητής έκτινει την φοβεράν ποιήν του. Όταν δε παλιν μια εκ τούτων πάθη εξ οιασδήποτε αιτίας, συνταράσσεται και θλίβεται όλη ή φυλή, παρέχουσα ουτω συγκινητικόν παράδειγμα της προς τον πλησίον άγάπης.

Περί της χελιδόνος και τών αϊωνίων της μεταναστεύσεω, ήκουσα ποτε την εξης παραδοσιν, ήτις μοι άνένανθε τα πάθη του «Περιπλανωμένου Ιουδαίου». «Ότε ο μικρός στρατιώτης έκέντησε διά της λόγχης του την πλευράν του Χριστου, χελιδών τις, πρόγονος των σημερινών, μη θέλουσα να αφήση το άγιόν αιμα να χυθί εις την έτελη ή γην, έμελανήφωρησε, — διότι πριν ήτο λευκή — έπέταξε ταχέα ήνοιξε το ράμφος της προσευχομένη, και κατέπεσε το αιμα όλον πλην μιας σταγόνας, ήτις ακόμη κοσμεϊ την κεφαλήν της. «Ο δε Χριστός με όλους τους πόνοσ, ους ήσθάνετο, δεν άπηξίωσε της εύλογίας του την χελιδόνα και τη έδωκε την εύχήν του να μη ιδή ποτε χειμώνα έν τή βίω της και να θνήσκη πάντοτε από φυσικόν θάνατον.»

Πολλοι θέλοντες να βεβαιωθώσι περι της έπάνοδου των χελιδόνων εις τας πρώτας φωλεάς των έδεσαν νήμα μετάξης εις τους πόδας των και ειδον την έπομένην άνοιξιν έπανακαμπτούσας εις την πάτριον, τας σημαδευμένας με τον μάργην.

Ο δε Montbeliard, ο συνεργάτης του Βυρών, άναφέρει το άνέκδοτον άλλου τινός περιεργότερου πειραματιστου, άναρτήσαντος από του ποδός χελιδόνος μικροσκοπικόν δελτίον με τους εξης στίχους:

«Hirondelle Si fidèle, Dis-moi, l'hiver, où vas-tu?»

«H χελιδών έγκατέλιπε τους Παρισίους το φθινόπωρον και επανέκαμψε κατά το έαρ εις την παλαιάν της κατοικίαν φέρουσα άλλο δελτίον, έφ' ου άνεγινώσκετο ή εξης απάντησις :

Dans Athenes Chez Antoine Pourquoil' en informes-lu?»

Αυτά να τα λέγης στον κλήδονα, κύριε πειραματιστά! διότι έδω εκ τας Αθίνας ουδέ χελιδόνας έχομεν τον χειμώνα ουδέ στίχους γαλλικούς τοιούτους, διαπράττομεν!

Ιμδ.

Η ΓΕΙΤΟΝΙΣΣΑ ΜΟΥ

(Αιτήγημα)

(Συνίξιμο και τέλος έν άρ. 109)

«Εί ως ξαναθυμηθώ πάλαι τα παλαιά βράσανά μου, εξηκολούθησε. Το σπίτι του γέρω-Τρικαλά ήτανε τελειωμένο και οι μαστόροι είχαν πάρει και τα συνεργάτους έφυγαν όλοι, δεν έμεινε κανένας.

«Να σάς μολογήσω την αλήθεια, τώρα πλεία είχα περισσότερη έπιθυμία να ξαναβλέπω το Βασίλη, αλλά πού! εκείνος από την ήμερα που έφυγε δεν θα έγύριζε, έπίστευα, τα μάτια μου.

«Έτσι λίγο-λίγο άρχισα να τότε φέρνω 'ς το νού μου, να τότε θυμούμαι συχνότερα, να τον άποζητάω, χωρίς να έχω την εύχαριστήσι ποτε να τον κάμω άντρα μου.

Μά, είδες πού λένε, κυρά μου, καμμία φορά «πώς ή άγάπη εις βελόνι κ' άρχέλονει την καρδιά;» Έτσι εγώ έννοιωθα από τότεσ πόνος 'ς τη καρδιά γιζ το Βασίλη έδούλευα, τον έσυλλογιζόμουναι' έκοιμάμουναι, τον έβλεπα 'ς τόνειρό μου' και πολλαϊς φοραίς χωρίς να θέλω έστέναζα μέσ' από τα σωθικά μου.

Είχα έπιθυμιά, πώς τού λένε, να τον ξαναϊδώ κ' έσυλλογιζόμουναι πώς αν τον ξανάβλεπα θα τούδινα περισσότερη γνώρα.

Από τότεσ μ' αυτή τη συλλογή άρχισα να κάνω κι' εγώ σαν πώς κάνουν όλοις ή κοπέλαις.

Μωρή κοπέλλα, μούλεγε ή μάνα μου, έσύ μια φορά τα κατηγορούσεσ τέτοια καμώματα πώς τώρα σ' άρέσουνε ;»

Κι' όλα αυτά τα λόγια της μου έβάνανε ύποψια μη λάχη και ζέρει τίποτες ή μάνα μου.

Και τα χαρτιά τάχατες γιζ παιγνίδι έβχαν' την μάνα μου και μου τάρριχτε; και το γαρούφαλο έπέταγα 'ς το σταυροδρόμι γιζ να ιδώ ποίος θα τού πάρη και κάθε πέφτη έβχανα τ' πουκάμισό μου άπουκάτω από το προσεϊφαλό μου κ' έλεγα τού ζόρκι γιζ να μου δείξουν ή μοίραις τη τύχη μου, και τού βολάκι έφύτρεφα τού Μάρτη, θυμούμαι, σε μια γάστρα; γιζ να ιδώ 'ς τον ύπνο μου ποίονε θα πάρω κι' άλλα πολλα έκκαμα.

Και αλήθεια, παιδί μου, ειπε, άπευθυνθεϊτα τέλος προς έμε και θέλουσα να μου δείξη τον τρόπον με τον όποτον έμαθε τ' άγνωτικά πράγματα, όλα όσα έκανα μου δείχτανε, μά σκοτεινά.

Τη νυχτιά, θυμούμαι, πού φύτρεφα τού βολάκι είδα 'ς τόνειρό μου πώς κάποιος ντυμένος χωριάτικα, μούδινε ένα κόκκινον γαρούφαλο, γελώντας. Και πάλαι άλλη φορά είδα πώς έτρέχαμε πολλαϊς φιλενάδαις και εγώ έπεσα μέσ' σε μιάν άσβεσταρία και άντις να καώ και βρωμευτώ έγινα πλείο όμμορφότερη απότι ή μουναι.

Με άνυπομονιά από τότε έκαρτερούσα ταις ήμεραις των Άγιών Άποστόλων γιζ να ρίξω τού καντήλι, γιζ να βάλλω τα καρδιά, γιζ να ρίξω τού αυρό 'ς τη βλήχα, να ιδώ τί θα μου γράψη ή μοίρα μου, αλλά τού πλείότερο γιζ να κάμω τον καθρέφτη.

Γιατί, κυρά μου, όπως σου είπα ο καθρέφτης δείχτει όλοφάνερα τού κάθε τι.

Όσοσο έφτάσανε κι' αυταϊς ή άγιας ήμεραις και τη Πέφτη από τη 'εδομάδα άποφάσισεν ή μάνα μου να μ' εύχαριστήση, γιζ μ' όλο πούθελε όλα αυτά τ' άγνωτικά πράγματα γιζ τού καθρέφτη έναντιόντανε.

«Θε να σου φέρη σκοτούρα, θα σκιαχτής; παιδί μου, μούλεγε ή καφερή, και εν' ή αλήθεια καθώς θα σάς μολογήσω.

Από βραδύσ τού λοιπόν έβαλαμε τού καθρέφτη με τη μαύρη κορνίζα άπάνου σε μια βλήχα έξω γιζ να τον έαστερίσωμε και την άλλη μέρα τού μεσημέρι έφτάσαμε 'σα μια κονουπέτρα με χονδρά σκουτιά, καρπέταις, έβαλαμε μέσα και έμπροσθε τού καθρέφτη; άνάψαμε ένα καρτιλιέρι από τη δεξιά και ένα κερι από τη λερβιά, έκάψαμε μέσα λιβάνι ποδι και σα τα τούμασαμε έμπήκα εγώ μέσα με φόβο.

Τώγα άποφασι να μη σκιαχτώ, αλλά έλα, τα γονατά μου έκοπήσανε 'σαν έμπήκα μέσα, και π' έμουναι και 'ς την άμφιβολία να ιδώ αν με πιανή ο καθρέφτης, γιζ τού μονάγα τους έλαφρόσκιους πιάνει.

Σαν έμπήκα μέσα κ' έστάθηκα 'σαν τού ζύλο όμπρός 'ς τού καθρέφτη κ' έβλεπα τού μπό μου όλόκερο, ή μάνα μου ειπε έπάνωθε μου τού ζόρκι τρεις φοραις κ' έκαρτερούσε ν' ακούση τί θα φωνάζω.

Μου φαινόντανε 'σαν και νάμουναι μέσα σε κανένα άγιο τόπο' τρά τα φωτερά, τρά τού λιβάνι, τρά ο φόβος, ο Ισκιος τού καθρέφτη, ή κάψι από τα σκεπάσματα, πού έλυωνα 'ς τον ιδρωτα με έφέρνανε σέναν άλλο κόσμο.

Μονάγα, θυμούμαι, πώς έφώναζα δυνάτ' α μ' όση φωνή κι' αν είχα, μα τα πλείότερα δεν τα καταλάβαινα.

Αλλά, τί να σάς πώ, έννοιωσα τη καρδιά μου να λαχταρίσω 'σαν τού ψάρι και θιαλαίνομαι πώς έβάσταξ' ο νούς μου, και σε λίγο είδα όλοφάνερα τού Βασίλη 'ς τού φράγκικα ντυμένονε να μου δίνη ένα στεφάνι κ' ένα να βαστάη εκείος και να φεύγη.

Όλο τούτο πού είδα δεν ζέρω αν τού φώναξα, ζέρω μονάγα πώς από τη τρομάρα μου έπεσα από τα ποδάριά μου κ' έβγαλα μια φωνή — μάνα, και πώς σε πολυ ώρα, πού συνήρτα, εύρέθηκα 'ς τού κρεββάτι μου πώς μ' ειχε ρίξει ή μάνα μου γιζ να με συνεφέρη.

Μα άκου, μαρή κοπέλλα, μου λέει, εκείος πού σε χαλεύει δεν εις κανένας της σερράς μας' ένα χωριάτόπουλο εις πού ξενουδουλει έδω κάτω με τους χριστιδαις από τού Φρόνι, αλλά μου τού παινέφανε πολυ.

Παιδί τού Σκαρνάτου, Βασίλη τού λένε, ξανάπε, μηγάρις και ζέρω και γ'ω ή καφερή, κοπέλλα μου, τί να σου πώ' 'σαν εις της τούχης σου, θε να τον πάρης.

Όυ, μάνα, με τρομάρα τάχατες έφώναξα εκείνη την ώρα, σκιαζομαι κ' εις τού τυχηρό μου να πάρω ένα λαουρέντε; γιζ θυμήσου τού καθρέφτη;

Και ή καμμένα μου ή μάνα μου έκαμε τού σταυρό της και μούπε.

«Ε, μαρή κοπέλλα, να ζετάσωμεν' 'σαν εις δουλευτής; αν ειχες και συ τού πατέρα σου θα σε κυβέρναγε καλλίτερα.

Έτσι κλόλας, κυρά μου, δεν έπέρασε πολυκαιριά και μ' όλα τα συνεβάματα ο γάμος μου έσωσε. Έσπεφανάθηκα, θυμούμαι, την ύστερη Κεργιακή τού Οχτώβρη, μα δε θε ναάτανε καλή ώρα γιζ μάνα, γιζ ως και 'ς τού δρόμο δεν ζέρω πώς έκαμε ή νουνός και τούπεσε τού κερι από τού χερι του και μετά! ζωθιό να γένη — άκουσα κ' έφωναζα.

Αλήθεια πώς εις ταις άλλαις είχα καλό άγούρι και βσαις κι' αν μου μελετήσανε 'ς τ' αυτί την ώρα πού έκανα ταις τρεις γύραις, όλαις άπάνου 'ς τού χρόνο έσασίκαρε.

Τα πρώτα χρόνια τα πέρασα με τον άντρα μου κ' όποι καλού μου θέλει κυβέρναση να πής; δεν έκανε πλείο τού λαουρέντε, αλλά τού δουλευτή, τον άφτατ δόρο και εις με τον πατέρα του χωράφια παρμένα' έπειτα δα τον έβοήθησε και τού λίγο φτωχικό τού δικό μας.

Μα πέρωντας ο καιρός γιρι μας έμπήκε πού δεν έκάναμε παιδιά και ειχαμε άχ μέσ' τη καρδιά, χωρίς να συλλογιόμαστε πώς τα παιδιά εις παιδεψι.

Αλλά ο θεός έκαμε και τα πολλα ταζιματά μου—γιζ ως και 'ς τη χάρι του τού Αι-Γιάννη 'ς τού Ροδάκι έπήγα κ' εκόλλησα τού βολάκι 'ς την εικόνα του, κ' άπάνου 'ς τα τρία χρόνια άπάχτησα μια τσούπρα' μα τί έξέστησα ή κακορρίζικη, ουτε πού μου χρονασε.

Έπειτα, κυρά μου, άπάνου 'ς τα έφτα χρόνια έβερρηνόγησα ένα χαϊδάπαιδο, πού μάς έκαψε τη καρδιά, γιζ πάλαι κ' εκείνο τού συνεβάλαμε 'ς τού χρόνο.

Και γιζ να σάς κοντολογώ, τέσσαρα παιδιά μου π'ήρ' ο Χάρος' τί δεν έκανα γιζ να μου ζούνε, μα ο θεός έτσι ήθελε.

Και 'ς τη χάρι της τάταξ, και βόσα τα φορέσα, κ' άπουκάτ' από τον άρνη του κόσμου κάθε Κεργιακή τα πηγαίνε, και κάθε πού περνούσαν οι πιτάφοι 'ς τού δρόμο τάρριχτα κι' όλα τ' άγνωτικά πράγματα τάκαμα, και τα ρούχα τους τα λειτουργούσα κάθε καλή μέρα και τού τίμο ζύλο τους είχα πάντα άπάνου τους, μα τί τού θέλεις, ήτανε της μοίρας μου να κρεμαστώ μονάγα από τού Γεώργη μου.

Και έστέναζεν ή δυστυχής και έσάκρυσεν και να εξακολουθήση την διμιλίαν κρούτη.

Μα άκου, μαρή κοπέλλα, μου λέει, εκείος πού σε χαλεύει δεν εις κανένας της σερράς μας' ένα χωριάτόπουλο εις πού ξενουδουλει έδω κάτω με τους χριστιδαις από τού Φρόνι, αλλά μου τού παινέφανε πολυ.

Παιδί τού Σκαρνάτου, Βασίλη τού λένε, ξανάπε, μηγάρις και ζέρω και γ'ω ή καφερή, κοπέλλα μου, τί να σου πώ' 'σαν εις της τούχης σου, θε να τον πάρης.

Όυ, μάνα, με τρομάρα τάχατες έφώναξα εκείνη την ώρα, σκιαζομαι κ' εις τού τυχηρό μου να πάρω ένα λαουρέντε; γιζ θυμήσου τού καθρέφτη;

Και ή καμμένα μου ή μάνα μου έκαμε τού σταυρό της και μούπε.

«Ε, μαρή κοπέλλα, να ζετάσωμεν' 'σαν εις δουλευτής; αν ειχες και συ τού πατέρα σου θα σε κυβέρναγε καλλίτερα.

Έτσι κλόλας, κυρά μου, δεν έπέρασε πολυκαιριά και μ' όλα τα συνεβάματα ο γάμος μου έσωσε. Έσπεφανάθηκα, θυμούμαι, την ύστερη Κεργιακή τού Οχτώβρη, μα δε θε ναάτανε καλή ώρα γιζ μάνα, γιζ ως και 'ς τού δρόμο δεν ζέρω πώς έκαμε ή νουνός και τούπεσε τού κερι από τού χερι του και μετά! ζωθιό να γένη — άκουσα κ' έφωναζα.

Αλήθεια πώς εις ταις άλλαις είχα καλό άγούρι και βσαις κι' αν μου μελετήσανε 'ς τ' αυτί την ώρα πού έκανα ταις τρεις γύραις, όλαις άπάνου 'ς τού χρόνο έσασίκαρε.

Τα πρώτα χρόνια τα πέρασα με τον άντρα μου κ' όποι καλού μου θέλει κυβέρναση να πής; δεν έκανε πλείο τού λαουρέντε, αλλά τού δουλευτή, τον άφτατ δόρο και εις με τον πατέρα του χωράφια παρμένα' έπειτα δα τον έβοήθησε και τού λίγο φτωχικό τού δικό μας.

Μα πέρωντας ο καιρός γιρι μας έμπήκε πού δεν έκάναμε παιδιά και ειχαμε άχ μέσ' τη καρδιά, χωρίς να συλλογιόμαστε πώς τα παιδιά εις παιδεψι.

Αλλά ο θεός έκαμε και τα πολλα ταζιματά μου—γιζ ως και 'ς τη χάρι του τού Αι-Γιάννη 'ς τού Ροδάκι έπήγα κ' εκόλλησα τού βολάκι 'ς την εικόνα του, κ' άπάνου 'ς τα τρία χρόνια άπάχτησα μια τσούπρα' μα τί έξέστησα ή κακορρίζικη, ουτε πού μου χρονασε.

Έπειτα, κυρά μου, άπάνου 'ς τα έφτα χρόνια έβερρηνόγησα ένα χαϊδάπαιδο, πού μάς έκαψε τη καρδιά, γιζ πάλαι κ' εκείνο τού συνεβάλαμε 'ς τού χρόνο.

Και γιζ να σάς κοντολογώ, τέσσαρα παιδιά μου π'ήρ' ο Χάρος' τί δεν έκανα γιζ να μου ζούνε, μα ο θεός έτσι ήθελε.

Και 'ς τη χάρι της τάταξ, και βόσα τα φορέσα, κ' άπουκάτ' από τον άρνη του κόσμου κάθε Κεργιακή τα πηγαίνε, και κάθε πού περνούσαν οι πιτάφοι 'ς τού δρόμο τάρριχτα κι' όλα τ' άγνωτικά πράγματα τάκαμα, και τα ρούχα τους τα λειτουργούσα κάθε καλή μέρα και τού τίμο ζύλο τους είχα πάντα άπάνου τους, μα τί τού θέλεις, ήτανε της μοίρας μου να κρεμαστώ μονάγα από τού Γεώργη μου.

Και έστέναζεν ή δυστυχής και έσάκρυσεν και να εξακολουθήση την διμιλίαν κρούτη.

της πλέον δέν ἠδύνατο, διότι ἦτο μήτηρ καὶ κλαιούσα τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων της, ἐτρόμαξε περισσότερο διὰ τὴν ζωὴ τοῦ Γεώργη της.

Ὅλαις ταῖς πίκραις, ἐξηκολούθησε, ταῖς ἐπέρασα μὲ ὑπομονὴν ἀλήθεια τὸ δάκρυ δὲ μούλειπε ποτὲ ἀπὸ τὰ μάτια, μὴ βλέποντας τὸν ἀντρα μου καλά, ἔσκαινα τὴν καρδιά μου.

Μὰ ὁ θάνατος τοῦ φημοσιτί μ' ἐχαντάκωσε ἀπὸ τότε δὲν εἶδα ἀνάστη ὁ κόσμος ἐμαύρισε γιὰ μένανε. Τόσφ νῆος ν' ἀποστερευτῆ τὸν ἀπάνου κόσμο καὶ γὼ νὰ μείνω ἔρημ καὶ σκότειν. Ὅ τοὺς δέκα δράμους, ἦτανε μεγάλο ζαφνικό! Καὶ μηγάρις τὸν ἐχάρηκα πολὺ ἢ κακοστέφανῆ;

Ἄχ! ὅσα θυμοῦμαι τὸ θάνατό του, κακὸ μεγάλο μῶρχειται.

Ἐλαιμάργησε μιὰ χρονιά ὁ δυστυχισμένος κ' ἐπῆρε κάτι ἀφάργταις! πού νάθελε βουλιὰζ' ἢ ὄρα, καὶ μὲ κειὸ φαίνκε πῶς ἐκρουλόγησε.

Τρίτη, κακὴ μέρα, θυμοῦμαι ἔπεσε μὲ τὸ κεφάλι κάτου καὶ δὲν ἔκαμε ἄλλο κρεβάτι ἀπάνου ταῖς ὄχτω τὸν ἔτρωγε τὸ μαῦρο χῶμα.

Δὲν ἦτανε ὁ μεγαλοδύναμος νὰ λευτερώσῃ ἐμένα ἀπὸ τὰ βασάνια καὶ νὰ χαρίσῃ μέραις σὲ κείνονε! Μὰ ἔλα ὅσα θέλει ἢ τύχη μου νὰ μὲ βασανίζῃ ἐδῶ ὅσα τὸ κόσμο εἰ ὀρίζεις νὰ κάμω;

Πάντα, κυρά μου, μ' ἔτρωγε μαράζι ὅς τὴ καρδιά ἀπὸ μιὰ τὸ ἀρχῆς ἐγνώριζα πῶς δὲν εἶν καλὸ τὸ τυχερό μου ποτὲ δὲν μὲβγαίνε ἀπὸ τὸ νοῦ ὁ λόγος πού μουπανε ἢ τουρκογούφτισσαις — εἶνε τὰ στερνά σου θολωμένα, κορίτσι μου — καὶ τὸ θυμοῦμαι ἀκόμα ὅσα νῆνε ἡ ἴδια ὄρα.

Κιαπὲ ἔλα δά, πῶς ὕστερα ὅσάν τὰ πάθη κανεῖς τὰ συλλογιέται, νὰ ἰδῶ μέσ' τὸ καθρέφτη νὰ βαστάξῃ ὁ κακοστέφανος τὸ ἕνα στέφανι καὶ νὰ μοῦ γυρίσῃ ταῖς πλαταῖς, τί, καλὸ ἦτανε! Ἄμ' τὸ κερὶ τοῦ νουνοῦ; μπόρεῖ κανεῖς ἔπειτ' ἀπὸ τόσα νὰ μὴ πιστεῦν πῶς τὸ τυχερό του δείχτει προτῆτερα;

Ὅσα λέγανε οἱ παλιότεροι, μὲ γνῶσι τὰ λέγανε.

Μὰ, κυρά μου, μετ' ὀλίγον ἐξηκολούθησε σπογγίσασα τοὺς ὕγρους αὐτῆς ὀφθαλμοῦς, ἐκεῖ πού μὲ σφάζει μέσ' τὴ καρδιά εἶνε τὰ στερνά του τὰ λόγια. Ἐγνώρισε ὁ δυστυχος τὸ θάνατό του κ' ἐγύρισε καὶ μούπε — Ὅσα μείνης χήρα νιά, καὶ μὲνη Θεοδούλα, καὶ τὸ παιδί μας ὀρφανό, μὰ τί νὰ σοῦ κάμω, — Δὲν ἐλυπόντανε ὁ κακοφύρτηνος πῶς θε ν' ἀποστερευτῆ τὸ ἥλιο, μόνο συλλογιόντανε τοὺς ἀλλοῦς πού τὸ ἀφίνει ὁ Θεός γιὰ νὰ τυραγωνῆται.

Ἐνταῦθα ἢ κακότυχη ἐσιώπησε, βαθὺ παραπόνον κατέπινε τὴν φωνὴν της καὶ πικρὸν δάκρυ κατεπλήρωσε τοὺς ὀφθαλμοῦς της.

Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, ἐνθυμοῦμαι, ἐμείναμεν σιωπηλοὶ καὶ μὲ τὰς κεφαλὰς κάτω ἀπὸ τὴν συγκίνησιν, περιμένοντες ὅπως αὐτὴ μόνη σελειώσῃ τὴν ὄχι εὐχάριστον ταῦτην σκηνὴν.

Πράγματι δὲ μετ' ὀλίγον ἢ δυστυχῆς μᾶς ἐκαλονούκτησε, ζητοῦσα συγχώρησιν διὰ τὴν ἐνόχλησιν, ἢν ἢ ὀμιλία της ἐπροξένησεν, προσθέτουσα — *ὅτι πάει τόρα νὰ ἰδῇ καὶ τὸ Γεώργη πού τὸν ἀγῆκε νὰ διαβάσῃ.*

Ὁ ἀναγνώστης θέλει μάθει πὰ στερὰ τῆς θεῖα Θεοδούλας μετὰ τὰς ἐκλογάς.

Ἐν Λευκάδι.

N. I. ΣΤΑΜΑΤΕΑΟΣ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Πολλὰ ἔξηγήσεις φέρονται ἐπὶ τῶν γνωστοτάτων μοναστικῶν διαβάσεων τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας τὰς πλεονέτας ὁμοῦ πιθανότητας ἔχει ὑπὲρ ἐαυτῆς ἢ ἔξῃ, ἢ ἀναφέρει ἀνταποκριτῆς παρισίνης τινος ἔφημεριδος.

Ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος, λέγει ὁ ἀνταποκριτῆς οὗτος, ἠγάπα μετὰ πάθος... δὲν θὰ εἶεν εἰπὼν ποῖαν. Ἡμέραν τινα, καθ' ἣν ἔφερον αὐτῆ ὡς ἀφωσιωμένος ἐραστής, θαυμασίαν ἀνθοδέσμη. ἔφθασε, χωρὶς νὰ συναντήσῃ οὐδένα, μέχρι τῆς αἰθούσης τῆς νεάνιδος, ὅπου ἤρχισε νὰ διευθετῆ τὰ ἄνθη τοῦ ἐντὸς ἀνθοδόχης τινός. Μετὰ τοῦτο ἤτοιμάζετο ὅπως ἀπέλθῃ, ὅτε αἰφνης παρετήρησε τὴν ἀγαπητὴν του εἰσερχομένην ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τινος ἀνδρός. Ἐκ περιέργιας καὶ ὅπως ἀπολαύσῃ τῆς ἐκπλήξεως τῆς νεάνιδος εἰς τὴν θεῖαν τῶν ἀνθέων, αἶτινα ἔφερον αὐτῆ, ἐκρόδη ὅπισθεν θύρας τινός. Ἡ νεάνις πράγματι εἰσῆλθεν ἐν τῇ αἰθούσῃ συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, ἐκείνου, ὃν εἶχεν ἰδεῖ πρὸ ὀλίγου μετ' αὐτῆς. Μόλις ὁμοῦ εἶδε τὰ ἄνθη, οὐχὶ μόνον δὲν ἔδειξεν οὐδεμίαν εὐχαρίστησιν ἀλλὰ καὶ ἀποστρέφουσα τὸ πρόσωπον: «Θεῖ μου, εἶπε, καὶ ἄλλη ἀνθοδέσμη τοῦ ὄχληρου αὐτοῦ μονάρχου, τὸν ὁποῖον μισῶ! Μεθ' ὁ στρεφόμενη πρὸς τὸν συνοδόν της: «Ἐλα νὰ μὲ φιλήσῃ, τῷ εἶπε, δὲν νὰ λησμονήσῃ τὴν δυῆρτεστον αὐτῆν ἐντύπωσιν. Ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθεν τότε τῆς κρύπτης του καὶ, μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοῦς, κτηράσθη τὴν ἀπιστοῦν, ὀρκισθεὶς ὅτι καθ' ὅλην τὴν ζωὴν οὐθε θὰ ἠγάπα ποτὲ γυναῖκα, οὐθε θὰ ἐννοεῖτο. Ἐκτοτε ὁ δυστυχῆς μονάρχης ζῆ ἀπομιμουμένως μετὰ τῶν δυνασπολημάτων του, αἶτινα φαίνεται ὅτι ἀντικαθίστασι δι' αὐτὸν τὸν πραγματικὸν βίον».

*

Καὶ αὐτὰ τῆς στίξεως καὶ αὐτὰ τὰ μαθηματικά σημεῖα, ὄντα τὰ σύμβολα καὶ αἱ κατὰ συνθήκην παραστάσεις ἐνοιαίας τινός, ἢν ἢ συνήθεια καὶ ἢ μακρὰ χρόσις ἔρριψαν εἰς λήθη, ἔχουσι τὴν ἴδιαν αὐτῶν ψυχολογικὴν σημασίαν.

Τὸ κόμμα, π. χ. συγκεκριμένον ἐκ τελείας καὶ μικρᾶς καμπόλης λεπτυνομένης κατὰ τὸ τέλος, δὲν ἀνακαλεῖ τὴν ἐνοίαν ἀμέσου συνεχείας τοῦ λόγου μετὰ τῆς ἀνάπαυαν;

Ἡ ἄνω τελεία δὲν ἐκφράζει ὡσαύτως τὴν ἴδιαν τῆς αὐτῆς συνεχείας, κατόπιν ὅμως ἐκαστοῦ τῆς ἀναπαύας ἢ τις εἶνε μακροτέρα μὲν τῆς ὑπὸ τῆς τελείας ἀπαιτουμένης, μεγαλειτέρα ὁμοῦ τῆς ὑπὸ τοῦ κόμματος!

Τὸ ἐπιφωνηματικὸν σημεῖον, τὸ συνιστάμενον ἐκ καθέτου τινός γραμμῆς, παχυνομένης πρὸς τὰ ἄνω, αὐτὸ δὲ καθ' ἑαυτὸ ἔχον τι τὸ ζωηρόν, τὸ πρόχειρον ἐν τῷ σχηματῷ δὲν χρησιμεύει πρὸς ἀναπαύασιν τῶν αἰφινιδίων, τῶν βιαίων παθῶν;

Ἡ παρένθεσις, ἢς αἱ δύο γραμμαὶ κυρτοῦνται πρὸς τὰ ἔσω τοῦ κειμένου, δὲν φαίνεται ὡς θέλουσα νὰ περιβάλῃ τὴν ἴδιαν καὶ ἀποκλείσῃ αὐτὴν μεταξὺ δύο ἀγκυλωμάτων;

Αἱ ἔξηγήσεις αὐταί, αἵτινες ἴσως φαίνονται παράδοξοι καὶ βεβιασμένοι ἐκ πρώτης ὄψεως, γίνονται πιστεωτέροι διὰ τὴν λάβη τῆς ὀψῆς καὶ τὰ μαθηματικά σημεῖα, ὧν ἢ ἐκλογὴ ἄτοπον θὰ ἦτο ἂν ἐπιστεῖτομεν ὅτι ἐγένετο ἄλλως; καὶ τυχαίως, καὶ ὅτι οὐδεμίαν παρῖσι-σιν ἀρχικὴν ἴδιαν.

Ὅτως, αἰφνης, τὸ σημεῖον σὺν (+) τῆς προσθέσεως εἶνε προφανές ὅτι ἐνέχει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἴδιαν ποσότητα ὀρίζονταίως θεθειμένης, ἐφ' ἣς ἄλλη τις ἐπιτίθεται καθέτως. Αἱ τῆσάρεις τελείαι

(::) τοῦ σημείου τῆς ἀναλογίας εἶνε ἀκριβῆς ἀποτύπωσις τῆς σχέσεως τῶν δύο ἐκατέρωθεν ἀναλογιῶν δὲν εἶνε δὲ δυνατὸν νὰ φαντασθῆ τις τὴν ἴδιαν τῆς ἰσότητος μεταξὺ δύο ποσοτήτων ἑκάτερα ζομένην ἄλλως ἢ διὰ τῶν δύο ἐκείνων ἰσομήκων παραλλήλων γραμμῶν (=), αἱ καθιέρωσεν ἢ ἐπιστήμη.

*

Ἀνεγνώσατε βιβία τὸν «Κύριον Ὑπουργόν» εἰν οὐχὶ ἄλλο τι ἔργον τοῦ χαριτολόγου γέλλου συγγραφῆς Jules Claretie; καὶ ἀνεγνώσατε βεβαίως Κλαρετί ὅπως μετέφρασε τὸ «Μὴ χάνεσαι», ἢ Κλαρετί ὅπως συνήθως λέγουσιν οἱ μόνον γαλλιστὶ ἐν Ἀθήναις συνομιλοῦντες; μετ' εὐχαρίστησιν ὁμοῦ; Σὰς ἀνακονοῦμεν ὅτι καὶ ἐν Γαλλίᾳ οὐχὶ ὀρθῶς οἱ πολλοὶ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφῆς ἔλεγον, ὡστε ἠναγκάσθη νὰ γράψῃ ὁ ἴδιος ἐν τῇ La Vie à Paris ἢν πρὸ τίνων ἐξέδοτο μηνῶν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ κατὰ τὸ ἴδιωμα τῆς ἰσαρχίας του ἐλέγτο Claretio ὅπερ μετέβαλλεν εἰς Claretie καὶ πρέπει νὰ προφεῖρηται Κλαρετί καὶ οὐχὶ ὡς προεφέρετο ἐν Γαλλίᾳ Κλαροί.

*

Ἡρώτων ποτὲ διάσημόν τινα θηριοδαμαστὴν ἂν ἐφοδῆθη πολὺ τὴν πρώτην φοράν, καθ' ἣν εἰσῆλθεν εἰς κλωθὸν θηρίων.

— Ναι, πολὺ, ἀπεκρίθη ἀφελῶς δὲ καὶ μὴ ἔλεγον ὅτι... εἶχαν φύλλους!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

27

Μήτηρ Θεοῦ ὀπῆρα, ὡς λέγουσι, ποτὲ... Καὶ δὲ ἔμοῦ ὅς τὸν κόσμο εἰσέρχεται, θνητῆ! Περιέρχον' ἀνίσως ἄνω τραχίλου μείνω, Δὲν ἀποθνήσκω, ὄχι' εἰς ἀριθμὸς θὰ γείνω... Ἄν δὲ κ' ἢ καράλῃ μου κοπῆ, — ποῖα μαγεία! Εἴμ' ἄνθος, τοῦ ὁποῖου μαγὲ ἢ ἐσθδία... Π.

28

Τὸ ἡμῶς μου ζῶν' τὸ ἕτερον Θεῶ. Καὶ βασιλεὺς ὀπῆρα εἰς χρόνις παλαιά. Π.

29

Εἴμαι τ' ἀποτέλεσμα τῆς λύπης καὶ ἀνίας πλὴν ἀπέφαλος ἂν μείνω τότε πάραυτα θὰ γίνω Ποταμὸς τῆς Γερμανίας. Καρ.

ΛΥΣΕΙΣ

25. Μῦς — ὄς. 26. Τροία — τρία.

ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΩΝ

Ὁ Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Στ. Ζ. Κέρκυραν. Ἐλήφθησαν' εὐχαριστοῦμεν' περὶ τῶν λοιπῶν ταχυδρομικῶς. — κ. Ζ. Κ. Γαλάζιον. Ἐλήφθησαν' τὰ βιβλία προσεχῶς ἀποσταλλήσονται. — κ. Ε. Γ. Δ. Προδσαν. Ἐλήφθη' ἀναμένομεν. Φίλλον ἀπεστάλη — κ. Γ. Τ. Κεδωνίας καὶ κ. Α. Δ. Π. Σμύρνην. Ἐλήφθησαν' εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ν. Εὐ. Κων/πολιν καὶ Α. Ἀρ. Πάτρας. Ἐλήφθη' εὐχαριστοῦμεν. — κ. Δ. Κ. Πειραιά. Ἀπεστάλη' εὐχαριστοῦμεν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Δὲν ἀγνοοῦσι βεβαίως οἱ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἐβδομάδος» κ.κ. συνδρομηταί, ὅτι ἀπὸ τοῦ 52ου ἤδη ἀριθμοῦ ἔληξεν ἢ συνδρομὴ των.